

Slovenski

PRIJATEL.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. av. velj. na leto.

Štev. 11. V Celovcu 15. novembra 1877. XXVI. tečaj.

Pridiga za XXVII. in poslednjo pobinkošno nedeljo.

(Od posebne sodbe; gov. L. F.)

„Ljudem je odloženo enkrat umreti, po tem pa sodba.“ Hebr. 9. 27.

(Konec.)

3. Kakošno sodbo bo Bog izrekel? Takošno, kakoršno bomo zaslužili, dobro, če smo dobro zaslužili; strašno, če smo strašno zaslužili, milostljivo čez pravične, neusmiljeno čez nespokorjene grešnike in krivične: „Vsakemu bo Bog povernil po njegovih delih.“ Ako bomo stopili pred sodnika polni smertnih grehov, kakor sovražniki božji, obtoženi s krivicami in pregrehami, obteženi z dolgom zanemarjenih dolžnost, kaj nam poreče sodnik? Ali nas bo mogel spoznati za svoje, če ga mi nismo spoznali za svojega Boga? Ali nas bo mogel sprejeti v svoje veselje, če smo svoje žive dni njega le žalili? ali nam bo mogel deliti nebeskega plačila, ko nam na tem svetu ni bilo mar za njega in nebesa, ampak le za ta svet in njegovo veselje. „Poberi se spred mene,“ poreče temu, kterega bo zaverigel. To nam spričuje sv. evangelje v priliki od zanikarnega hlapca, kateri je prejeti talent zakopal, gospod pa je ukazal: „Nepridnega hlapca verzite v vnanjo temo; tam bo jok in škripanje z zobmi.“ O strašen izrek, grozna sodba! Zaveržen biti, zaveržen na večno od Boga; nihče ne more tega zaverženja mi odvzeti, zaveržen biti za vselej in brez upanja, kedaj še doseči božjo milost in usmiljenje, kedaj rešen biti terpljenja in ločenja od Boga. O kedar to premišljujem, groza me obide. Dasiravno ljudje na svetu ne marajo za Boga, ali za to sodbo in ločenje od Boga na vekomaj, vendar se tega vsakdo boji. O kristjani! ubogajmo apostelju in

sodimo se sam, da ne bomo od Boga sojeni po ostri pravici. K največi časti, k neminljivemu veselju nas je poklical; če pa ne spolnujemo svojega poklica, zaverigel nas bo in obsodil k večni sramoti in neprenehajočemu terpljenju.

Pravični, usmiljeni, dobrotljivi Bog ne bo imel le ostre besede, ima tudi milo zveličavno besedo, in srečno sodbo pripravljeno za tiste, ki stopijo pred njega v gnadi božji, oblečeni v belo obleko nedolžnosti, kakor nedolžni otroci; ali ki stopijo pred njega v očiščeni obleki, kakor ti, ki so s solzami in pokoro izbrisali vse grehe in madeže, ali s svojo kervjo pričali svojo ljubezen in vero, kakor mučenci. Veselim poreče z veseljem: „Vi ste mene častili, zdaj vas bom jes počastil; svet vas je preganjal, na svetu ste žalovali, pri meni se bote veselili, meni ste služili, jes vam bom plačilo podelil; ker ste bili zvesti v malem, hočem vas postaviti čez veliko; pojdite v veselje mojega Očeta.“ Kdo bi mogel popisati srečo tega, ki bo vreden in srečen slišati to veselo sodbo? K Bogu priti, večno z njim združen biti, nič ne more ga več ločiti od Boga, to je sreča, za katero človeški jezik nima besede, kdor bo tako srečen od božjega sodnika ta izrek zaslišati, on bo spoznal: Zdelo se mi je, da Bog veliko in težko tirja od mene; ali kaj je vse to v primeri s tem, kar mi je Bog pripravil in odmenil; zato prizadevajmo si hoditi po stermem potu, priti skoz ozke vrata v zveličanje nebeške.

Pri posebni sodbi bode veliko duš obsojenih v poseben kraj, kteremu pravimo vice. Kteri bodo prišli v ta kraj? Tiste duše, ktere so šle v gnadi božji iz tega sveta, pa vendar niso še zadosti storile za prejšne grehe in pa tiste duše, ktere smertnega greha nimajo na sebi, vendar pa še nektare lahke in odpustljive grehe, te duše bojo obsojene v kraj, kjer bodo terpele časne kazni tako dolgo, da bodo popolnoma čiste in vredne stopiti v nebeško veselje. Tako nas uči sv. pismo in uči katoliška cerkev. Hude bodo te kazni in morebiti dolge, vendar večne niso; žalosten je kraj tega terpljenja; vendar imajo duše to tolažbo, da niso zaveržene, da jim verni kristjani pomagati morejo z dobrimi deli.

Sklep.

To je nauk o posebni sodbi. On nam pove, kaj nas vse čaka: smert, sodba, potem pa ali nebesa, ali vice ali pekel. Opomnil sem vas, kaj si bomo tisti dan želeli, kako bomo sojeni, kakošna bode sodba. Kaj si bomo želeli? in kaj si zdaj želimo? Alite, da bi bila sodba nam dobra in usmiljena. Da bo takošna mogla biti, pripravljajmo se celo življenje in vsak dan. Še svetniki so se tresli in bali tega dne, pokaj bi se ga mi ne bali?! Sv. Arzenija je na smertni postelji napadla groza. Njegovi učenci, ko to vidijo, vprašajo ga: Oče! se tudi ti bojiš? On jim pa odgovori: „Otroci, ta strah ni nov, dokler sem živel, sem se bal tega dne“. In ti kristjan bi mogel

biti brez strahu?! Le pravičnemu se ni treba bati, ali kdo je med nami, da bi mogel reči: Popolnoma čist sem, nobenega madeža ni na meni? Vsak dan spominjajmo se zadnjega dneva našega življenja: „Vsem ljudem je odločeno umreti in potem je sodba!“ Amen.

Pridiga za I. adventno nedeljo.

(Kako naj adventni čas sveto preživimo; gov. F. R.)

„Bratje! mi vemo, da je ura, da od spanja ustanemo, zakaj naše odrešenje je zdaj bliže, kakor takrat, ko smo verni postali.“
Rim. 13, 11.

V v o d.

Današnje sveto evangelje nam pripoveduje, da bo naš Zveličar nekdam prišel v oblakih neba. Strašen bo tisti prihod, ko pride Kristus soditi žive in mrtve. Vsi ga bomo čakali, ko bomo od mrtvih ustali in pred sodbo šli. O da bi to sodbo tudi srečno prestali in slišali mili glas: „Pridite z menoj“, ne pa strašnega klica: „Bežite od mene!“ To so želje našega serca za današnji dan in za vse dni našega življenja.

Jezus Kristus je pa nekdam že bil na svetu. Rodil se je kot majhno dete v Betlehemu in tako postal človek, naš brat. Odrasel je v Nacaretu in je vsem po svojem svetem življenju najlepši izgled. Tri leta je ljudi učil, kaj nam je storiti in česa se varovati, da bomo časno srečni in večno zveličani. Potem je Kristus še za nas terpel in umerl, da nam spet nebesa odpre, ktera so nam bila zavoljo greha zaperta. Prijazen je bil ta njegov prihod. Sveto pismo pravi o njem: „Hodil je po svetu in je dobrote delil.“

Tega prvega prihoda mi nismo doživeli, pa spominjamo tistih srečnih dni se nam ponavlja vsako leto, kedar nam sveta cerkev božični praznik naznanja. Da bi pa oni čas opravljali s svetim veseljem in Bogu dopadljivo, zato je postavljen adventni čas kot priprava na božič. Zategavoljo nam kliče današnje sveto branje: „Bratje, mi vemo, da je ura, da od spanja ustanemo, zakaj naše odrešenje je zdaj bližje, kakor takrat, ko smo verni postali!“

Kako pa naj adventni čas sveto opravljamo? To vam danes razložim, da sveto nedeljo pobožno obhajamo, in da se kaj prida naučimo. P. m.!

Razlaga.

Keršanske duše! že enkrat je prišel Jezus Kristus na svet kot naš odrešenik; še enkrat bo Jezus prišel na svet kot naš sodnik; pa rad bi on že zdaj nas obiskal kot naš prijatelj in pomočnik. Zatorej

1. pripravimo Jezusu spokorno serce. — Sveto pismo pravi: „Ponižnega in potertega serca Bog ne boš zaverigel!“ Ni še zadosti, da samo odvezo dobimo, treba je tudi za storjene grehe pokoro delati. Temu se ponuja zdaj priložnost, ker je adventni čas ob enem tudi posten čas. Od svete cerkve je zaukazano, in se nam v pastirskem listu predbere, da je zraven petka še v sredo in saboto zapovedan post. To je za pokoro nam naloženo, da bi zdaj v adventnem času z večo spokornostjo poravnali, kar smo prej znabiti po nemarnosti zagrešili. (Kjer so postni dni v sredo in saboto dispenzirani, na takih krajih se dispensa lahko tukaj naznani.

Adventni čas je tudi čas večje molitve. Na molitev nas vabi že sveta meša nedeljska, v kateri mešniki ob koncu ne rečejo: „Ite, missa est; pojdite, meša je dokončana“, temuč le zahekajo: „Benedicamus Domino; hvalimo Gospoda Boga!“ Prav lepa in hvalevredna je navada, da se v adventu večkrat moli doma sveti rožnikranc. Ž njim se spominjamo rojstva in mladih dni našega Zveličarja. O da bi to molitev zmiraj z zbranim srcem in s pravo zastopnostjo opravljali!

Še neke reči naj vas opomnim. Pri nedeljskih mešah adventnega časa ne zapoje se nikdar: „Gloria in excelsis Deo!“ To nas opominja, da je advent tihi čas pokore, ne pa čas svetnega hrupa in veselja. Zato naj odsihmal potihne ponočno vriskanje in pevanje, ki je dostikrat gerdo in močno pregrešno. Slišal sem o nekem fantu, ki je posebno rad na postne dni vriskal in prepeval po vesi, dokler so drugi molili. Kaj se mu zgodi? Ko pride nekega večera pozno domu, in ravno svoje tovarše preklinja, ki v petek niso hotli vriskati ž njim, pade na stopnicah in si z zobmi jezik priklene ali vščene. Dobil je rak na jeziku, da sirota ni mogel več vriskati na postne dni, ne več preklinjati svojih boljših prijatlov, še govor mu je vzelo, in umerl je v strašnih bolečinah po dolgi bolezni.

2. Pripravimo Jezusu tudi pobožno serce. Priložnost bote imeli, da pokažete svojo pobožnost vsakega dne, ker se bojo opravljale svitne meše ali zornice. Ako je pridno obiskujete, pokažete s tem tako serce, ki Jezusa ljubi, in njegovo mati Marijo v česti ima; tako serce pa Bogu dopade. Spomnite se nazaj na svoja mlada leta, ali mar niste sami radi hiteli na vse zgodaj v lepo razsvitljeno cerkev? Takrat vas je gnalo nepokvarjeno serce otroško v cerkev, zdaj naj vas žene skerb za svojo dušo in sveta želja do pobožnosti. Kakor se pomikajo od vseh strani luči

proti cerkvi, kedar ljudje k svitnim mašam hodijo, tako naj bi tudi njih serca s pobožnostjo se bližale Bogu. In zjutraj le malo ali ničesar doma ne zamudite, kedar k svitnim mašam hodite.

Naj vam kratko razložim zdaj pomen te svete pobožnosti. Glejte, celih 4000 let so čakali pravični stare zaveze na Odrešenika, zato imamo 4 tedne adventnega časa. Zdihovali in klicali so stari očaki rekoč: „Rorate coeli desuper; rositate nam, nebesa, Zveličarja!“ Ker se začenjajo svitne maše s temi besedami, zato jim rečemo tudi: Rorate. Sveta meša sama je pa izverstno lepo sestavljena. V začetku se želja izreče, da naj bi Zveličar kmalo prišel na svet. V svetem branji se bere prerokovanje, da bo Zveličarja neka Devica rodila. V svetem evangelji pa že stoji veseli pozdrav, s katerim angelj Gabriel Mariji naznanja, da bo ona mati božja postala. In med povzdigovanjem stopi Zveličar v presvetem rešnjem Telesu pred nas, da ga molimo, se mu priporočamo, ga prosimo in se mu potožimo. Glejte, kristjani! kako lepa je vendar pobožnost svitnih maš, ako jo človek zastopno opravlja in jo v sercu premišljevati zna! Še enkrat vas opomnim, obiskujte radi in pobožno zjutraj zornice!

3. Pripravimo še Jezusu tudi očiščeno serce. Po navadnem življenji si človek svojo vest lahko zamaže, kakor se zamaže obleka ali perilo. Treba je, da dušo od časa do časa spet očistimo, in to storimo z dobro opravljeno sveto spovedjo. Tega nas opominja spet adventni čas, v katerem hodijo ob nedeljah duhovniki v plavem oblačilu pred oltar; plava barva pa pomenja pokoro, na katero naj bi vsak kristjan se spomnil. Zato se bere danes tako sveto branje, ki pravi: „Bratje, mi vemo, da je ura, da od spanja ustanemo, zakaj naše odrešenje je zdaj bližje, kakor takrat, ko smo verni postali!“

Kristjan, poglej svojo vest; znabiti že dolgo časa nisi bil pri spovedi. Preštej vse svoje grehe in zmote; videl boš, da jih je naraslo veliko število. Grešil si v mislih in željah, v grešnih besedah, v prepovedanem djanji. Spomni se svojih grehov in obudi čez nje serčno obžalovanje, ker si ž njimi Boga razžalil, nebesa zgubil, pekel zaslužil. Na novo in za trdno skleni, da se poboljšaš, da se grehov izogneš, da jih ne storiš več. Potem pa stopi ponižno v spovednico in odloži svoje grehe po čisti spovedi. „Ako se pa svojih grehov spovemo, potem je Bog zvest in pravičen, da nam naše grehe odpusti, in nas ozdravi naših hudobij.“ (I. Jan. 1, 9.) Tako zadobimo odpuščanje grehov, mir vesti, gnado božjo in pravico do nebes. Tako pripravimo našemu Zveličarju očiščeno serce, kakor ga hoče; on pa dolžen nič ne ostane, dal nam bo serčno veselje in svojo nebeško pomoč.

Ko so zadnjikrat l. 1834 v Celovcu krili veliki zvonik, padel je nek tram 22 sežnjev globoko in prebil cerkveno streho. Za njim je padel na tramu stoječi delavec na cerkveni obok, pa ni

se mu ničesar zgodilo. Ko so pa letos z novega streho krili, šel in plezal je nek dijak na gredi, da si napravi obris stebrovja. Bil je kratkega pogleda in ni zapazil one luknje, skoz katero so lesovje navzdigovali. On prestopi in pade 24 sežnjev globoko pred cerkveni prag, kjer ves zmučkan in mertev obleži. Ta zgodba naj vas uči, da Bog nikomur življenja za jutro dan obljubil ni; zato rej očistimo vest in bodimo pripravljeni, zdaj imamo priložnost, ker nas vabi adventni čas.

4. Ko smo s spovedjo, s pokoro in s pobožnostjo svoje serce za Jezusa pripravili, potem sprejmimo ga v presvetem rešnjem Telesu, da se z njim zedinimo. Zaukazano je katoliškemu kristjanu, da k manjšemu enkrat na leto sprejeme presv. rešnje Telo, in to naj se zgodi pri veliki noči. Vendar dobro in koristno ter zveličavno je za človeka, ako sprejme presveto obhajilo večkrat, če mogoče, prav pogostokrat. Nikdar pa ne smemo pozabiti besed sv. Pavla, ki pravi: „Naj presodi človek sam sebe, in tako naj je od tega kruha in pije od tega keliha. Zakaj kdor je in pije nevredno, si sodbo je in pije, ker ne razločuje Telesa gospodovega.“ (I. Kor. 11, 27.) Na duši se pripravimo s sveto spovedjo in s pobožno molitvijo; na truplu pa s svetim postom in s spodobnim oblačilom. Ne bilo bi prav, da bi kdo k božji mizi razcapan in umazan šel; nespodobno je pa tudi, ako se kdo preveč nališpa ali preimenitno obleče. Keršanske duše! ne sprejemljimo presvetega rešnjega Telesa, kakor navadni živež, temuč kakor živo Telo in živo Kri našega Zveličarja, ki nas redi za večno življenje.

Vsakega dne bode miza Gospodova pogernjena, in vsak naj pristopi, kdor je pripravljen in Boga za ljubo ima. Parve tri sto leta, kar so kristjani v rimskem mestu živeli, ni bilo jim dovoljeno, očitno spoznavati vere Kristusove. Da se preganjalcem izognejo, zbirali so se v podzemeljskih jamah in hramih na božjo službo in na sprejemanje svetih zakramentov. Po nekterih krajih v nemških deželah so zadnja leta tudi neverniki vzeli vernim škofo, in so duhovnike pregnali iz dežele. Verno ljudstvo pa opravlja samo za se z molitvami božjo službo, in kedar pride kak duhoven skrivši čez mejo, zberó se v kaki privatni hiši, v kakem stugu ali šupi, tudi sredi gore na božjo službo. Mi takega križa nimamo. Ne pod zemljo, ne v goro ali samotno bajto ni nam treba hoditi; le v lepo razsvitljeno in z ljubeznijo lepšano cerkev pojdemo, pa sprejemimo svete zakramente z ono pobožnostjo, ki nas Bogu prijetne dela.

Sklep.

Dragi kristjani! sveti adventni čas naj bo za nas čas svetega pripravljanja na visoki božični praznik. Poglejmo svojo vest, in v sveti spovedi očistimo se grehov. Storimo pokoro za prejšne

svoje zmote s svetim postom, s pokojnim življenjem, in s sveto molitvijo. Pripravimo Jezusu pobožno serce z veselimi obiskovanjem mašne daritve pri zornicah. Sprejemimo tudi dobro pripravljeni presveto rešnje Telo našega Zveličarja. Tako bomo sveto obhajali lepi adventni čas.

„Bratje, mi vemo, da je ura, da od spanja ustanemo, zakaj naše odrešenje je zdaj bližej, kakor takrat, ko smo verni postali.“ Tako je v svojem listu opominjal sveti Pavelj kerščene prebivalce rimskega mesta, in tako opominja tudi nas današnje branje rekoč: „Verzimo tedaj od sebe dela teme, in oblecimo orožje svetlobe. Kakor po dnevi pošteno hodimo, ne v požrešnosti in pijanosti, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v kregu in nevoščljivosti, temuč oblecite Gospoda Jezusa Kristusa.“ Amen.

Pridiga za praznik brezmadežnega spočetja preblažene Marije Device.

(Preblažena Marija Devica je brez madeža izvirnega greha spočeta.
Kaj se naj iz tega učimo. Gov. T. M...z v V....)

„Češčena, milosti polna, Gospod je s
teboj.“ Luk. 1, 28.

V v o d.

Že samo ime današnjega visokosvetega in skrivnosti polnega praznika, brez madeža izvirnega greha spočete Marije Device, v sercu njenih služabnikov sladke in svete misli zbuja. Sv. Joakim in sv. Ana, presrečni stariši preblažene Marije Device, sta okoli dvajset let brez otrok živela. Stanovitno sta prosila vseмогоčnega Gospod Boga, naj bi jima deteta dal. Zraven tega pa sta se brez goderljanja božji nezapopadljivi previdnosti podverгла. Nad vse usmiljeni Gospod Bog je sklenil, jima najsvetejšega otroka dati, ki je bil kdaj na zemlji rojen. Poslal je svojega angelja, jima napovedat, da bota dobila hčer, ktera bo mati postala tako dolgo zaželjenega Rešenika sveta. Kar je angelj na božje povelje govoril, dopolnilo se je tudi. Dana jima je bila hči, namenjena porodnica Sina božjega, nad vse stvari češčena in povišana, nebes in zemlje kraljica, Boga svetega Duha neomadeževana nevesta, prečista Devica Marija.

Da bi se te neskončne milosti božje hvaležno spominjali, obhajali so že prvi kristjani v Palestini praznik spočetja preblažene

Marije Device okoli leta 840. Na Angležkem so ta praznik pričeli obhajati okoli leta 910 in sicer, kakor nam sv. Anzelin pripoveduje, vsled naslednje dogodbe. Sv. opat Celzin je bil v nevarnosti, na morji potopljenemu biti. V svoji veliki nevarnosti kliče v Marijo, in v morsko zvezdo. Naročeno mu je bilo, da naj, če hoče gotovi smerti biti otet, vsako leto dne 8. decembra na čast in spomin Marijinega spočetja poseben praznik obhaja. Obljubil je in bil je otet. Tudi po naših slovenskih krajih je bil visokosveti praznik Marijinega spočetja že zgodaj znan, kajti ga je oglejski očak Fridrik okoli leta 924 vpeljal v svojej škofiji, pod katero so tačas tudi slovenske pokrajine spadale. Tako se je sčasoma sveti praznik Marijinega spočetja po raznih deželah obhajati jel. Leta 1706 pa so sveti Oče, rimski papež Klemen XI., spomin Marijinega spočetja kot ostro zapovedan praznik po vsem katoliškem svetu vpeljali.

Ko se je pričel spomin Marijinega spočetja slovesno obhajati, vnelo se je pa tudi precej med cerkvenimi učeniki vprašanje: Ali je preblažena Marija Devica brez madeža izvirnega greha že spočeta, ali pa še le po spočetji bila izvirnega greha očiščena? Kajti v tem so bili vsi ene misli, da je bila preblažena Marija Devica brez madeža izvirnega greha rojena, ker je enaka milost podelena bila tudi preroku Jeremiju in Janezu kerstiteljju. Oba namreč sta bila že pred rojstvom očiščena izvirnega greha, dasitudi nju visokost Marijini visokosti se nikakor primeriti ne da. K misli, da je bila preblažena Marija Devica brez madeža izvirnega greha že spočeta, da je bila njena duša že v posvetivni milosti božji stvarjena, tako da ni nikdar, tudi ne en sam trenutlej, madež izvirnega greha njene presvete duše omadeževal, k tej misli so se kmali nagnili najbolj učeni cerkveni očaki. Sedajni sveti Oče, papež Pij IX., so se leta 1849 v posebnem listu do vseh škofov svete katoliške cerkve obrnili, jih opominovaje, da naj bi s svojimi vernimi goreče molili in Njim potlej naznanili, kaj oni o spočetji preblažene Marije Device mislijo. Ker vsi verni po vsem katoliškem svetu enoserčno verujejo in enoglasno spričujejo, da je preblažena Marija Devica brez madeža izvirnega greha bila spočeta, so sedajni sveti Oča, papež Pij IX., po svoji oblasti, dani jim od Gospoda našega Kristusa Jezusa in od svetih apostolov Petra in Pavlja, leta 1854 ravno današnji dan v veliki cerkvi svetega Petra med slovesnim božjim opraviлом po evangeliju vpričo 54 kardinalov, enega patrijarha, 42 viših škofov, 59 škofov, veliko mešnikov in neštevilne množice vernih sklenili in vsemu svetu kakor svete katoliške vere nauk oznanili: „Preblažena Marija Devica je bila brez vsega madeža izvirnega greha spočeta.“ Zvonovi vseh cerkev in topovi rimskega grada so to res imenitno slovesnost oznanovali. Od te dobe moramo tedaj, ako hočemo verni otroci svete katoliške cerkve biti, trdno in živo verovati, da je preblažena Marija Devica že pred svojim rojstvom in sicer v trenutleji, ko jo je nje mati Ana v svojem svetem telesu spočela, od

Boga svetega Duha tako posvečena bila, da izvirni greh nje ni dosegel. Sveti Oče, papež Pij IX., pa nikakor niso kako novo versko resnico kot nauk svete katoliške cerkve verovati razglasili! marveč so le poterdili, kar so kristjani zmirom verovali. Tudi so sveti Oče, papež Pij IX., leta 1863 za visokosveti praznik brezmadežnega spočetja preblazene Marije Device posebno sveto mešo in posebno evangelje odločili. Da bi vendar le verske resnice brezmadežnega spočetja preblazene Marije Device do dobrega se prepričali, dokazal vam bom danes:

I. da je preblazena Marija Devica res brez vsega madeža izvirnega greha spočeta bila; in

II. vam bom razjasnil, kaj nas brezmadežno spočetje preblazene Marije device uči.

O prečista Marija Devica, brez vsega madeža izvirnega greha že spočeta, prosi za me pri svojem božjem Sinu, da zamorem tvojo visokost in slavo vredno oznanovati. Pripravite se!

Razlaga.

I. Preblazena Marija Devica je bila brez vsega madeža izvirnega greha že spočeta.

a) Že sama zdrava človeška pamet nam verovati veli, da je preblazena Marija Devica brez vsega madeža izvirnega greha že spočeta bila. Kajti ne bil bi si Najsvetejši, božji Sin, izvolil, pod Marijinim srcem prebivati, ako bi bil le najmanjši madež izvirnega greha v Mariji našel in bi ona le trenutlej bila hudiču v oblasti. Po tem takem bi se bil gotovo satan lahko hvaliti zamogel, da je on prej kakor Kristus Jezus počival v tisti škrinji miru in sprave, ktera je bila odločena, samega božjega Sina devet mesecev hraniti. Čast in svetost Tistega tedaj, ktereга je preblazena Marija Devica na svet porodila, tirja, da terdno in živo verujemo: „Preblazena Marija Devica je bila brez vsega madeža izvirnega greha že spočeta.“

b) Kar zdravi človeški um živo verovati uči, poterjuje sveto pismo stare in nove zaveze. Kedar sta bila prva človeka grešila, rekel je neskončno pravični Gospod Bog kaži to le: „Sovraštvo bom naredil med teboj in med ženo in med tvojim zarodom in njenim zarodom. Ona ti bo glavo sterla, in ti boš nje peto zalezovala.“ Vsi cerkveni učeniki enoglasno terdijo, da je preblazena Marija Devica tista žena, ktera je od Gospod Boga odločena, kaži ali hudiču glavo streti. Besede: „Ona — žena — ti bo glavo sterla“, pomenjajo: Preblazena Marija Devica bo satana popolnoma zmagala. Vsak pa, ki kak greh na sebi ima, je v hudičevi oblasti. Preblazena Marija Devica je potem takem morala brez vsega greha biti; drugači bi satanu glave streti in ga popolnoma zamagati ne bila mogla. Bog sveti Duh pravi v visoki pesmi: „Vsa si lepa moja

prijateljica, in madeža ni na tebi.“ Sv. Tomaž Akvinski in ž njim najslavniši cerkveni očetje učijo, da je Bog sveti Duh te besede o preblaženi Mariji Devici govoril. Preblažena Marija Devica je po tem takem brez vsega greha, biti morala; drugači bi po besedah Boga svetega Duha ne bila „vsa lepa in brez madeža.“ Pa prav jasen dokaz, da je preblažena Marija devica brez vsega madeža izvirnega greha že spočeta bila, nahajamo v svetem pismu nove zaveze. Danešnje sveto evangelje nam namreč pripoveduje, da je veliki angelj Gabrijelj preblaženo Marijo Devico na božje povelje tako le pozdravil: „Češčena, milosti polna, Gospod je s teboj.“ Veliki angelj Gabrijelj imenuje tú preblaženo Marijo Devico „milosti polno“ in sicer zato, kajti ona nikdar brez milosti ni bila. Ravno zato je morala v posvetivni milosti božji že spočeta biti, drugači bi ne bila „milosti polna.“

c) Ali tudi sveti cerkveni očetje učijo, da je preblažena Marija Devica brez vsega madeža izvirnega greha že spočeta bila. Sv. Peter Damijanski pravi: „Meso Marije, katerega je od Adama prejela, madeža Adamovega ni dopustilo.“ Sv. Anzelm piše: „Ako je bil prerok Jeremija že v maternem telesu posvečen in Janez, predhodnik Kristusov, s svetim Duhom napolnjen; kdo bi se prederznil terditi, da bi bila Marija v svojem spočetju brez posvečenja svetega Duha ostala.“ Pobožni Tomaž Kempčan preblaženo Marijo Devico tako le ogovori: „Ti si vsa lepa, o najčastitljiveša Devica! Nikar nekoliko, marveč vsa si lepa. Na tebi ni madeža nobenega greha, niti smertnega niti odpustljivega, niti izvirnega. Nikdar ni bil kak madež na tebi in nikdar ne bo.“

d) Verh tega je neskončno modri Gospod Bog še celo s čudeži poterdil versko resnico, da je preblažena Marija Devica brez vsega madeža izvirnega greha že spočeta bila. Sv. Bernardin Sijenski nam sedem, kardinal Sfondenti pa dvanajst čudežev pripoveduje, s katerimi je Bog sam poterdil brezmadežno spočetje preblažene Marije Device. Le samo dva vam hočem povedati. Leta 1617 so — po sporočilu Egida Luzitana — v slovitem mestu Sevili na Španjolskem šolarji domú gredé na velikem tergu na čast brezmadežnemu spočetju preblažene Marije Device kaj milo prepevljali. Neki materi, ki je svojega deteta ravno v naročju imela, ganljivo petje bogaboječih šolarjev tolikanj v serce segne, da svojemu dojenčku reče: „No, moje dete, pokaj ne prepevljaš tudi ti v čast Marijinega brezmadežnega spočetja?“ In oh čuda, koj jame dete tolikanj sladko prepevljati, da vsi okolistoječi ostermijo in hvallijo Boga, kateri si je iz ust otrok in dojenčev hvalo napravil.“ Drugi čudež je ta-le. Visokoučeni menih Frančiškanskega reda Aleksander je na praznik brezmadežnega spočetja preblažene Marije Device vpričo veliko ljudi učil, da je prečista Marija Devica, kakor vsak drugi človek, v izvirnem grehu spočeta bila. Huda bolezen ga zgrabi, ktera se je vsako leto ravno na praznik brezmadežnega spočetja preblažene Marije Device ponavljala tako dolgo, dokler ne ob-

ljubi v prihodnje učiti, da je preblažena Marija Devica brez vsega madeža izvirnega greha že spočeta bila. Za to milost in dobroto je bil vse svoje dni priserčno hvaležen prečisti Mariji Devici, še na smertni postelji je ganljivo skliknil: „Marija, prijateljica moja, vsa si lepa in madeža izvirnega greha ni nikdar bilo na tebi.“ Hočemo toraj pravi Marijini otroci in častivci biti, vernjmo trdno in živo, da je bila brez madeža izvirnega greha že spočeta. To verovati nas uči zdravi človeški um, nas uči sveto pismo stare in nove zaveze, nas učijo sveti cerkveni očetje in verh vsega tega je še Go-Bog sam brezmadežno spočetje preblažene Marije Device s čudeži poterdil. — Brezmadežno spočetje prečiste Marije device je pa tudi pomenljiva skrivnost, kajti nas uči:

II. a) posvetivno ali posvečevalno milost božjo nad vse ceniti in za-njo skrbeti. Sv. apostol Pavelj piše Efežanom: „Bili smo po natori otroci jeze.“ To je, bili smo v izvirnem grehu spočeti in rojeni. Ali precej po rojstvu smo bili v svetem kerstu očiščeni izvirnega greha in posvečeni, ter smo prejeli enako milost, kakoršna je bila preblaženi Mariji Devici v trenutlju njenega spočetja od Boga podeljena. Koliko vrednost posvetivna milost božja ima, jasno razvidimo iz brezmadežnega spočetja preblažene Marije Device. Gospod Bog bi bil lahko prečisto Marijo Devico že v spočetju z obilnim bogastvom oblagodaryl, pa je ni. Bila je sicer kraljevega rodu Davidovega, toda kraljevi rod Davidov je bil tačas do čistega obožal. Marijini stariši sveti Joakim in sveta Ana sta si morala s težavnim delom svojih rok vsakdanji živež prisluževati. Ne v kraljevem hramu, marveč v bornej bajti je luč sveta ugledala. Nje ni čakalo veselo, brezskerbno življenje, marveč težave in revščina so bile nje delež. Ojstro nabrušen meč skeleče žalosti ima nje nedolžno, deviško serce presuniti. Neskončno modri Bog je ni s časnimi dobrotami osipal; ali podelil jej je, kar je več vredno memo vsega posvetnega bogastva: bila je po božji volji že spočeta brez vsega madeža izvirnega greha. Res če človek vsega ima, kar nemirno serce poželjuje, če ima denarjev na kupe in časnega blaga polne shrambe, ako je terden in zdrav in ga svet visoko obraja; vendar le ni popolnoma zadovoljen, marveč vedno mu še nekaj pomanjkuje, kajti serce se posvetnega nikdar nikoli nasititi ne more. Pa ko bi tudi naše serce časnih dobrot nasiteno bilo, kako dolgo neki traja ta zadovoljnost? Le do smerti! Smert nam vse odvzeme, ter nas v strohljivosti krilo položi. Vse posvetno naj nam bo toraj po besedah svetega Pavlja kakor blato ter nam naj služi le v to, da veliko dobrega storimo. Naša najperva in največa skerb pa naj bo, da smo ljubemu Gospod Bogu dopadljivi, da smo brez greha, da imamo posvetivno milost božjo. Dasitudi moramo, kakor presveta mati božja Marija Devica, po potu terpljenja in žalosti nepretergano hoditi ter v bornem in revnem stanu živeti, smo vendar le neizmerno srečni, če le mirno in dobro vest imamo. Ob

smertni uri se nam ne bo treba bati sodbe božje. Cenimo in obrajtajmo tedaj posvetivno milost božjo nad vse, kajti nas le samo ona v vseh okoljščinah življenja mirne, zadovoljne, vesele in Gospod Bogu dopadljive stori.

c) Od druge strani pa varujmo posvetivno milost božjo bolj memo punčice svojega očesa. Mertev človek nič kaj ne more. Ima oči, pa ne vidi; ima ušesa, pa ne sliši; ima jezik, pa ne govori; ima roki in nogi pa se ne gane. Merliču enak je tudi človek, ki hudo, smertno greši. Zgubil je ljubezen in milost božjo, mertev je na duši. Naj še toliko dobrega v smertnem grehu stori, naj se ostro posti, samega sebe zatajuje in mertvuje, naj vse svoje premoženje ubogim podeli: vse to mu nič ne pomaga, doseči srečno večno življenje, dokler tava po blatu smertnega greha. Človek brez posvetivne milosti božje nič za večno življenje zaslužnega ne more storiti. Ako se veja od debla odseka, vsahne in posuši se. Enako se godi grešniku, ki se je po velikem grehu prave vinske terte, ki je Kristus Jezus, ločil. „Brez mene ne morete nič storiti.“ Na misel mi pride nek Damoklej, ki je grozovitneža Dionizija za najsrečnejšega izmed vseh ljudi na svetu imel. Goreče si je želel, tudi tako srečnemu biti. Nja priserčna želja se mu dopolni. Po kraljevsko oblečen sedi pri mizi, najsladniše in okusniše jedi mu na mizo donšajo in neštrevilni strežaji čakajo njegovih povelj. S kratka: Damoklej je na mah najsrečnejši na svetu. Prigodi se, da pri mizi sedé pogleda na viš. Precej obleđi, ter se jame po vsem životu tresti, enako šibici na vodi. Ne diši mu više niti jed niti pijača. Najraje bi kraljevo mizo za mizo reveža zamenjal. Pa kaj neki je najsrečnejšega Damokleja tolikanj prestrašilo? Je-li se mu menda po glavi verti? Oh nikakor ne. Marveč ko je na viš pogledal, ugledal je nad svojo glavo bliščeč in ostro nabrušen meč na tanjki nitki viseti. Strašni ta pogled mu ne da več miru in pokoja. Preljubi kristjani, v ravno taki nevarnosti, kakor Damoklej, nahajamo se tudi mi, kedar smo hudo, kedar smo smertno grešili in zgubili posvetivno milost božjo. Naše večno zveličanje tudi visi na zeló tanjki nitki; kajti če v smertnem grehu umerjemo, na veke smo pogubljeni.

Sklep.

Ni je ne ene večje nesreče za človeka na svetu, kakor če po smertnem grehu božjo prijaznost ali posvetivno milost božjo zgubi. Vsa njegova dobra dela, v smertnem grehu storjena, pri neskončno svetem Bogu nobene vrednosti in veljave nimajo. V vedni nevarnosti je, na veke pogubljenemu biti. Oh obrajtajmo toraj posvetivno milost božjo nad vse, ter terdno sklenimo danes, vse raji preterpeti, kakor pa kdaj več smertno grešiti, ter zgubiti milost in ljubezen božjo. Gospod sam povzdiguje posvetivno milost božjo nad vse

stvari sveta, kajti jo je preblaženi Mariji Devici že v trenutleju njenega spočetja podelil. Po besedah svetega apostola Pavlja nosimo posvetivno milost božjo v rahli posodi. Varujmo jo toraj prav skerbno in goreče prosimo Gospod Boga potrebne pomoči, ki slabim in nezmožnim pa ponižnim rad pomaga. Pred vsem pa se lepo izročujmo deviški materi božji v brambo, ter kličimo zaupno va-njo, sosebno v skušnjavi. Marija je ja „mati milosti božje,“ ona nam bo pri usmiljenem Jezusu, svojem ljubem Sinu, sprosila, da se bomo dobro in serčno vojskovali, v pravičnosti in nedolžnosti stanovitni ostali in kdaj večnega življenja svitlo krono prejeli. O Marija, brez madeža izvirnega greha spočeta devica, prosi za nas. Amen.

Pridiga za II. adventno nedeljo.

(Jezus Nazarenski je naš obljubljeni Zveličar; gov. F. R.)

„Ali si ti, kateri ima priti, ali naj drugzega čakamo?“ Mat. 11, 3.

V v o d.

Ko so angelji se prevzeli, in hotli nad Boga se povzdigniti, zavergel je Bog te prevzetne angelje, in je v pekel pahnil. Ko pa je človek se prevzel, in hotel biti kakor Bog, njega nebeški Očeni vekomaj zavergel, temuč obljudil mu je odrešenika poslati. Rekel je kači, ko je hudega duha kaznoval: „Sovraštvo bom postavil med teboj in ženo, med tvojim in njenim zarodom. Ona ti bo glavo sterla, in ti boš njeno peto zalezovala.“ S temi besedami je obljudil Bog, da pride čas, ko bojo ljudje spet rešeni hudičeve oblasti, kateri so z grehom se izročili.

Nad štiri tавžent let so čakali pobožni stare zaveze, da bi se spolnila ta obljuba; zdihovali so po Zveličarju, in željno ga pričakovali. Ko so opazili Janezovi učenci, da Jezus Nazarenski mogočno uči in čudeže dela, stopili so pred njega in ga uprašali: „Ali si ti, kateri ima priti, ali naj drugzega čakamo?“ Za odgovor na to uprašanje, opomnil je Kristus učence svojih čudežev, s katerimi je pokazal, da je on obljubljeni Mesija. Hotel je reči: Kdor taka dela opravlja, kakoršna so le samo od Mesija prerokovana, ta mora zares obljubljeni Mesija biti.

Keršanski poslušalci! Da spoznamo, da je Jezus Nazarenski zares obljubljeni Mesija ali Zveličar, zato pogledjmo nektera prerokovanja, ki so se nad njim spolnila. V čast našemu Zveličarju p. m.!

Razlaga.

Kot verni kristjani hočemo z besedami sv. pisma našo vero poterditi in iz svete zgodovine se prepričati, da je Jezus Nazarenski zares obljubljeni Zveličar, zakaj nad njim se je spolnilo, kar je bilo od Mesija prerokovano.

1. Prerokovano je bilo, da bo Mesija pravi Bog in pravi človek. — Kot Bog bo rojen iz Boga Očeta od vekomaj, kakor prerokuje kralj David rekoč: „Gospod Bog mi je rekel, ti si moj Bog, danes sem te rodil.“ Kot človek bo pa rojen v Betlehemu iz Device Abrahamovega in Jakobovega rodu, kedar bo prvi tujec Judom gospodar. Tako je bilo prerokovano od Mesija. Mi pa vemo, da je bil Jezus Nazarenski pravi Bog, ker je iz lastne moči čudeže delal, bolnike ozdravljaj in mrtve obujal, kakor nam današnje sv. evangelje pove: „Pojdita in povejta Janezu, kar sta slišala in vidila. Slepí spregledujejo, broma hodijo, gobovi se očiščujejo, gluhi preslišujejo, mrtvi ustajajo, in ubogim se evangelje oznanuje.“ Kdor pa taka dela opravlja iz lastne moči, ta je pravi Bog. Da je bil tudi pravi človek, to nam kaže njegove rojstvo, življenje in terpljenje. Kot človek se je rodil in rasel v starosti in modrosti pred Bogom in pred ljudmi. Postal nam je po vsem enak, le greha ni poznal. Učil je tri leta nebeške nauke, potem je pa terpel za nas in umerl na križu, kakor nam vse to sveto pismo pové.

2. Prerokovano je bilo od Mesija, da bo Abrahamovega in Jakobovega rodu. — Pobožni očak Abraham je živel sredi hudobnih ljudi. Da ne bi se obrnil tudi on po njih, zato mu reče Bog: „Pojdi iz svoje dežele in iz svoje rodovine in iz hiše svojega očeta, in pojdi v deželo, ktero ti bom pokazal, in v tebi bojo žegnani ali blagoslovljeni vsi rodovi na zemlji!“ (I. Moz. 12, 12.) To je bila lepa obljuba, veselil se je nad njo oče Abraham, pa časa ni doživel, ko se je spolnila.

Njegovega sina sin Jakob je slišal od Boga: „Tvoj rod bodi kakor prah zemlje, in v enem tvojih mlajših bodo žegnani vsi rodovi na zemlji.“ Spet ravno tista lepa obljuba; tudi oče Jakob se je veselil Zveličarja, pa ni doživel časa, ko se je rodil. Zdihovali so pravični stare zaveze: „Rosite nam nebesa Pravičnega, oblaki v dežju ga nam dajte, odpri se zemlja in podaj nam Zveličarja!“ Kar oni niso doživeli, zgodilo se je, ko se rodil Jezus, ki se imenuje Kristus. On je rodu Abrahamovega in Jakobovega, kakor pove sveto pismo v tistem evangelji, ki se bere na procesiji rešnjega Telesa. Veliko ljudi je hotlo slišati, kar vi slišite, in veliko ljudi je želelo gledati, kar vi gledate; pa niso videli, niso slišali, zatorej bodite veseli, da ste kristjani!

3. Zdaj pa povejte nam, vi častiti preroki, kedaj bo rojen obljubljeni Mesija? — Ko se je postaral sveti

očak Jakob in čutil, da se mu bliža smertna ura, sklical je svoje sine in njih otroke ter je žegnal je. Vsakemu je kak žegen pripravoščil, sinu Judu pa še posebej obljubi rekoč: „Kraljeva palica ne bo vzeta od Juda, dokler ne pride Tisti, ki ima poslan biti, kterega čakajo narodi.“ (I. Moj. 49, 10.) Judje bojo toraj po Jakobovih besedah imeli poglavarje izmed svojega ljudstva tako dolgo, da pride Zveličar na svet. In tako se je spolnilo. Nad judovskim ljudstvom so vladali zmiraj Judje; še v babilonski sužnosti so imeli lastne sodnike. Pervi tujec, ki je bil Judom za višega postavljen, je bil Herodež, in ob njegovem času se je Jezus Nazarenski rodil. Iz strahu, da ne bi ta Jezus kedaj kralj postal in njemu vso oblast vzel, dal je ta Herodež v Betlehemu nedolžne otročiče pomoriti. Mislil je, da se tako znebi tudi neprijetnega Mesija, pa roka božja je varovala dete božje. Še po noči sta bežala Marija in Jožef z majhnim Jezusom v daljni Egipt.

4. Poiščimo še eno znamenje. V katerem mestu ali kje se bo Mesija rodil? — Tudi to je bilo napovedano že davno pred rojstvom Kristusovim, ko je prerok Miheja govoril: „In ti Betlehem v zemlji Judovi, ti nisi najmanjše med poglavitnimi mesti rodu Juda, ker iz tebe pride vojvoda, kateri bo vodil moje ljudstvo Izrael; njegov izhod je od začetka, od večnosti sem!“ (Mih. 5, 2.) V Betlehemu bo toraj rojen Mesija, tako je bilo prerokovano. Sveto pismo pa nam pravi, da je Marija šla z Jožefom svojim ženinom na popisovanje v Betlehem. Ker je bilo že mnogo ljudstva se sešlo, in nista dobila prenočišča, ostala sta v neki podertini pred mestom, ki je živini služila za hlev. Tam je porodila Marija svojega sina Jezusa, povila ga je v borne plenice, in ga položila na slamo v jaslice. Ko je z angeljskim petjem bilo to pobožnim pastircem naznanjeno, rekli so med seboj: „Pojdimo v Betlehem, in pogledjmo to, kar nam je bilo napovedano, in kar nam je Gospod oznanil.“ In pastirci so šli v Betlehem, in so vse tako našli, kakor je angelj jim naznanil, zakaj prerokovanje Mihejevo se je spolnilo.

5. Za ljudstvo, čas in kraj obljubljenega Zveličarja že vemo, pa še pogledjmo, kdo bo mati njegova? — Odgovor nam daja prerok Izaija, kterega je poslal Bog do kralja Ahaca, da mu zagotovi, da sovražni Asirci ne bojo zmagali Izraelcev. Za pričo, da resnico govori, mu reče prerok: „Sprosi si kako znamenje na nebu ali na zemlji.“ Ko pa kralj ni hotel si znamenja odbrati, reče Izaija: „Glej, Devica bo spočela in porodila sina, in njegovo ime se bode imenovalo Emanuel, Bog z nami!“ (Iz. 7, 14.) Rekel je s tem: Kakor je gotovo, da bo obljubljeni Zveličar iz deviške matere rojen, tako gotovo sovražniki ne bojo zmagali Judovskega ljudstva. Kar je v teh besedah prerokovano, zgodilo se je z Jezusom, ki je bil sin Device Marije, h kateri je stopil angelj Gabrielj, in jej povedal veselo oznanilo, da bo ona dobila sina, ki bo sin Najvišega imenovan. Bala se je ta sveta Devica v svoji sa-

moti celo angelja, ki je v človeški podobi stopil pred njo, zato se je prestrašila. Angelj pa jej reče lepe besede: „Ne boj se, Marija, ker milost si našla pri Bogu. Glej, spočela boš v svojem telesu in rodila Sinu, in imenuj njegovo ime Jezus. Ta bo velik in sin Najvišega imenovan, in gospod Bog mu bo dal sedež Davida njegovega očeta, in bo kraljeval v hiši Jakobovi vekomaj, in njegovemu kraljestvu ne bo konca.“

6. Čeravno je bil naš Jezus ubežnega stanu, vendar je bil kmalo za kralja spoznan in počeščen. — Iz daljnega kraja so prišli tri imenitni možje, navadno je kralje imenujemo, in so mu prinesli za dar zlata, kadila in mire. Čudna zvezda je bila njih vodnica; in ko je obstala nad krajem v Betlehemu, kjer je dete bilo, šli so noter. Silno so se razveselili, ko vidijo mati Marijo in dete božje. Klečé počastijo Jezusa kot svojega kralja in Boga, kadila mu podajo, ki se le samo Bogu potrosi; grenke mire mu podajo, ki je znamenje britkega terpljenja, ki ga bo Jezus prestala; in zlata mu podajo, ki lepša kraljevo krono. Pa tudi to se je moralo tako zgoditi, saj je bilo prerokovano že dolgo prej od Zveličarja: „Pred njim se bodo priklanjali Etioppejci; kralji iz Tarza in otokov mu bodo darov prinesli! kralji iz Arabije in Sabe bodo darov darovali!“ (Ps. 71, 9.) Tako so prerokovanja o Mesijevem rojstvu se spolnila v Jezusu, in to nam priča, da je on zares naš obljubljeni Zveličar.

7. Da pa ne motimo se, naj nam spričajo še zgodbe svetega pisma, da je to majhno dete Jezus bilo očitno za Mesija spoznano. — Ko je za Marijo prišel po Mozesovi postavi odmerjeni čas očiščevanja, nesla sta Marija in Jožef dete Jezusa v Jeruzalem, da ga postavita pred Gospoda, in da prineseta zahvalno daritev, par gerlic, ali par mladih golobov. Živel je pa v Jeruzalemu prileten in pobožen očak Simeon, kteremu je Bog oblubil, da pred svojo smertjo na lastne oči gleda Zveličarja. Ko stopita Jožef in Marija v cerkev, hiti njima sivolasi Simeon nasproti, vzame dete Jezusa v svoje naročje, mlo ga gleda, sveto poljubuje ter vzdigne rekoč: „Zdaj spustiš svojega hlapca, Gospod! po svoji besedi v miru, ker so videle moje oči tvoje zveličanje, ktero si pripravil pred obličjem vseh narodov; luč v razsvitljenje nevernikom, in v čast Izraelu svojemu ljudstvu.“ (Luk. 2, 29.)

8. Tako je bil ljubi Jezus že kot dete za Zveličarja spoznan, pa tudi on sam je že v svoji mladosti za božjega Sina se razglasil. — Marija in Jožef sta vsakega leta hodila v Jeruzalemski tempelj na praznike, kakor je bila Judom navada. Ko so dnevi potekali, gresta Marija in Jožef domu, in nista vedela, da je dvanajstletni Jezus v tempeljno zaostal. V skerbeh se vrneta in iščeta dete po celem mestu tri dni. Ko pa tretjega dne v tempelj stopita, najdeta ljubega Jezusa sedečega v sredi učnikov, ktere je poslušal in popraševal. Marija se začudi in reče: „Sin, zakaj si

nama to storil? Glej, tvoj Oče in jaz sva te žalostna iskala. In njima reče: Kaj je, da sta me iskala? Nista li vedela, da moram biti v tem, kar je mojega očeta?" Bil je pa v hiši božji, poslušal božji nauk, in tako toraj samega Boga očitno imenoval svojega očeta. Marija in Jožef pa nista umela te besede, katero je njima govoril. In Jezus je šel z njima, in je prišel v Nazaret, in je bil njima pekoren.

S k l e p.

Ker toraj vemo, da je Jezus Nazarenski naš obljubljeni Zveličar, zato moramo verovati v njega, kot v pravega Boga. Njegov nauk moramo sprejeti kot božji nauk, pa tudi po tem nauku živeti, ali svojo vero v djanji kazati. Lepe čednosti, ktere je on s svojim djanjem in nehanjem nam kazal, spolnujmo tudi mi po svojej moči.

Ker je naš Zveličar Jezus tudi pravi Bog, zato moramo ponižno moliti njega. Da si Bog, in posebno v nebesih pričujoč, kjer ga angelji in izvoljeni gledajo obličje v obličje: vendar je pričujoč tudi v ponižni podobi belega kruha, v presvetem rešnjem Telesu. Tam naj ga molimo, in v tem zakramentu ga sprejemajmo kot živež naših duš.

Ker je pa Jezus postal naš Zveličar, zato moramo biti njemu hvaležni. Bog Oče nas je stvaril kot pametna bitja po svojej dobroti. Ko smo pa Boga zapustili s svojo hudobo, takrat je Bog Sin človek postal, da nas po svojej milosti reši pogubljenja. Večna mu bodi čast! Amen.

Pridiga za III. adventno nedeljo.

(Pervi štiri zdihljeji; gov. J. A.)

Vi oblaki ga rosite,
Ali zemlja naj ga da;
Ve nebesa ga pošljite
Skor Zveličarja sveta!

Tako moli in zdihuje cerkev v Adventu.

V v o d.

Sv. pismo nam pripoveduje, da je Tobijeva mati vsaki dan hodila na neki hribec in gledala v kraj, od koder se je imel nje sin domu poverniti. Po cele ure je tam na griču sedela, prejoko-

vala in zdihovala, rekoč: Kje se mudiš, tako dolgo moj sin! Ljubej mojega serca, kdaj se mi poverneš? Pridi že vendar, pridi!

Kakor je Tobijeva mati zdihovala za svojim sinom in ga željno pričakovala; tako so tudi pobožni starega testamenta težko in željno pričakovali obljubljenega Odrešenika; dolgih 4 tisoč let so po njem hrepeneli in zdihovali — ravno tako pa tudi še sedaj v spomin teh 4 tisoč let katoliška cerkev, ona dobra mati, skoz štiri nedelje in tedne zdihuje po Odrešeniku: zatorej v duhovnih molitvah in pri zornih mašah moli in poje: „Vi oblaki ga rosíte, itd. Ta klic in zdihlje se ponavlja vsaki dan sv. adventa, — proti koncu, zadnjih sedmih dni pa cerkev še bolj goreče zdihuje po Odrešeniku, vsaki dan ga s posebnim imenom nagovarja in kliče. Ti klici se imenujejo v cerkvenem jeziku 7 velikih O ali 7 adventnih zdihljejev. Če se tem sedmerim prišteje še klic in zdihlje Rorate: „Vi oblaki ga rosíte“, ki se skoz celi adventni čas ponavlja, imamo 8 adventnih zdihljejev, ki so pač vredni, da jih bolj natanko pogledamo in razvidimo, kaj v sebi imajo, kaj pomenjajo.

Ti adventni zdihljeji s kratkimi besedami popisujejo vso nesrečo, katero je greh prinesel čez nas; pa kažejo tudi, da zoper vse te zlege nam je prinesel pomoč obljubljeni Mesija, naš Odrešenik Jezus Kristus! Ker tudi mi pod težo greha stokamo in zdihujemo, je pač prav, da po napeljevanji sv. cerkve z adventnimi zdihljeji Odrešenika na pomoč kličemo!

Začel bom toraj danes od prvih štirih zdihljejev adventnih in vam povedal: Kaj pomenjajo prvi štiri zdihljeji sv. adventa.

Božja pomoč naj bo z nami! Ti pa, o Marija, Zgodnja Danica, prosi Boga za nas!

Razlaga.

1. adventni zdihlje se glasi:

„O sapientia . . . O modrost, ki si izšla iz ust Najvišega, ki od enega kraja sveta do drugega močno segaš in vse ljubeznjivo ravnaš: pridi in uči nas pot modrosti.“

a) Greh je človeka oslepil, njegov um otemnil, da potem Boga, sebe in svojega poklica ni več spoznal. — V svoji nepokornosti, v svojem napuhu je hotel človek Bogu enak biti — je pa živini enak postal. Greh je človeku tako rekoč oči zavezal, da ni spoznal več pravega Boga, da se je v pozemeljsko zaveroval in živini podoben postal. Ker svojih oči k pravemu Bogu ni povzdigniti mogel, naredil si je živinske in pozemeljske bogove; in tudi judovsko ljudstvo bi bilo malikovanju zapadlo, da bi jih Bog sam po svetih možeh od časa do časa ni bil podučeval. — Greh je oslepil človeka, da svojega poklica ni več spoznal; da je večidel mislil, da

je zemeljsko življenje, nasitenje telesa in njegovih želj njegov poklic.

Svoje zemljiško življenje tedaj kolikor mogoče si izboljšati in prijetno storiti, kar največ veselja uživati, to je bilo ljudem mar, ki so pravo pot zgrešili. Premedeni, učeni in modri so bili, pa ta modrost je bila le posvetna, kakor piše prerok Baruh o njih, rekoč:

„Sinovi Hagarini (Izmaelci, Arabci) iščejo sicer posvetne razumnosti, tudi kupci iz Mere in Temana in skladavci basen in preiskovavci razumnosti in umetnosti; pa pota modrosti ne poznajo in njene steze jim ne pridejo na misel.“ Zgodovina nam pravi, da so bila stara ljudstva zelo učena in premedena; marsiktere reči so znali in delali, kakoršnih dandanešnje več ne znajo. Tudi stari so poznali zvezde, njih tek in njih imena, so poznali natorne moči in zdravila in velikokrat bolje rabili kakor dandanes — pri vsem tem pa so bili gerdi malikovavci. Posvetno modrost so iskali, prave, nebeske modrosti pa niso poznali.

Pa pogledjmo, kako je v tej reči dandanešnje. Danešnji svet je premeden in učen, kakor nikoli popred. Železni vozovi, ki leté bolj, ko najhitrejši konj; telegraf, ki sporoča naznanila kakor blisk od enega kraja sveta do drugega — te in še druge znajdbe nas z začudenjem napolnujejo; — ali je pa svet zato kaj boljši? Ker so take reči znašli, mislijo, da so Bogu enaki, da je njih pamet Bog, in da drugega Boga ni. — Pri vsi svoji učenosti pozabijo na najpervo in najpotrebniše. Tudi dandanešnji modrijani stavijo svoj poklic večidel v pozemeljsko uživanje; tudi o njih velja: Človek, ko je bil v časti, je živini enak postal. — Zato pišejo in pravijo, da je človek iz opiške rodovine in da je opica njegov stari oče. — Vsa modrost je posvetna in nadzemeljskih resnic ne pozna, nebeskih dobrot ne pričakuje — zato taka modrost tudi večnost in neumerjočnost duše taji in le uči, da uživaj, kolikor moreš in dokler moreš!

Tako so ljudje od greha zaslepljeni zgrešili pravo pot in tudi najbolj učeni pomagati niso mogli, naj so ugibali, kar hotli. Na svetu ni bilo učenika, ki bi bil pokazal pravo pot; iz nebes je moral priti On, ki je učil pravo modrost. Dasiravno večna modrost od začetka dela z močjo in ljubeznijo, ki tako prečudno svetove vlada in njih tek določuje, dasiravno ta modrost tako ljubeznjivo za človeški rod od začetka skerbi in na tisuče dobrot skazuje — vendar svet te modrosti ni spoznal; zato so klicali pobožni starega testamenta: O sapientia . . . veni! O modrost pridi . . . in uči nas pot modrosti! Iz nebes je morala priti modrost in se ljudem očitno pokazati — ž njimi govoriti! In ta modrost, Sin nebeskega Očeta je res prišel, in nas je že v jaslih Betlehemskih kot majhno dete učil prave modrosti, ker je s svojim zgledom pokazal, da v ponižnosti, v pokorščini, v prostovoljni revščini je prava modrost; ne pa v uživanji pozemeljskih reči, ki minejo od danes do jutri.

modrost modrosti et in it.
kap. I. modrosti

2. adventni zdihljej se glasi:

„O Adonai et dux Israel... veni ad redimendum nos! — O Adonai, o Gospod in Vodnik Izraelov, ki si se Mojzesu v gorečem germu prikazal in na Sinajski gori zapovedi dal... pridi, stegni svojo roko in reši nas!“

Hudo so Izraeljci terpeli od Faraonov. V terdi sužnosti so jih stiskali Egipčani. Težko so morali delati, vzdigovati in vleči, kakor živina, zraven pa so bili še tepeni. Radi bi se bili oprostili hudega jarma, radi odvergli sužne verige, pa niso mogli. Klicali so tedaj k Bogu in on se jih je usmilil. Na Sinajski gori se je v gorečem germu prikazal Mojzesu in mu naročil, da naj pelje Izraeljsko ljudstvo iz Egiptovske sužnosti v obljubljeno deželo.

Tako kakor Izraeljci v Egiptovski sužnosti, tako tudi mi zdihujemo pod težkim jarmom greha. Grešne navade nas uklenjene imajo in nas tlačijo in mučijo, kakor sužnje. Težo grešne sužnosti čutimo, pa se sami oprostiti ne moremo. Ali ne bomo tudi mi klicali in zdihovali k Bogu za rešenje, kakor nekdanj Izraeljci? Tudi mi povzdignimo glas in recimo s kat. cerkvijo: O Adonai, — O Gospod! pridi in reši nas! In glejte, kakor je kdaj iz gorečega germa odrešenje Izraelovemu ljudstvu došlo, tako je tudi nam iz Marijnega naročja, Odrešenik prišel na svet. Saj je Marija po besedah sv. Bernarda tisti goreči germ, ki je gorel, pa ne zgorel; tisto telo, ki je rodilo, pa devištva ni zgubilo. — Iz tega germa, iz Device Marije nam je Odrešenik došel. Najdemo ga v jaslih in če tudi ročice povezane ima s pleniciami, je vendar ta roka mogočna, nam razvezati verige in spon, s katerimi nas je povezala grešna navada. — Prav je tedaj, da tudi mi kličemo in zdihujemo, kakor nekdanj Izraeljci k Bogu za odrešenje in pravimo: „O Adonai, — O Gospod pridi in reši nas!“

3. adventni zdihljej se tako le glasi:

O korenina Jesetova, ljudstvom v znamenje postavljena, pred katerim kralji omolknejo, katerega ljudstva molijo, pridi in oprosti nas, nikar se ne mudi!

Greh je prinesel strah na svet. Dokler perva človeka nista grešila, bila sta srečna, vesela in mirna. Kakor hitro pa je bil greh storjen, polastil se ju je čudni strah in obhajala ju je groza. Šla sta in skrila se med drevjem v paradižu. — Tako je še sedaj ljubi moji! Dokler se človek greha varuje, je vesel, miren in zadovoljen in se nikogar ne boji; kakor hitro pa v greh zajde, je mir in veselje proč. Grešnik je plašen in poln strahu; pred svojo senco skor beži, in če kje le količkaj zašumi, se že ustraši. Kajn je brata ubil, in potlej ni imel več pokoja. Zmiraj je mislil, da brat za njim hodi in ga preganja! Tako se tudi grešniku godi. Če je kakošno krivico, pregreho, hudobijo še tako skrivaj storil, vendar se ne more

znebiti nekega strahu. Povsod mu gre strah za petami; vsaki ropot, vsaki glas, vsako šumenje ga plaši in vedno misli, da ga bo zdaj pa zdaj kdo prijel.

Ja, ljubi moji! greh je strah prinesel na svet. Kdo pa nas zamore tega strahu oprostiti? Nihče drugi, kakor naš Bog in Odrešenik. Zato cerkev kliče in zdihuje: O radix Jesse . . . veni ad liberandum nos! O korenina Jesetova, pridi in oprosti nas, nikar se ne mudi! — Naš Odrešenik se tukaj imenuje korenina Jesetova, ker je Jezus iz Davidove rodovine bil rojen; Jese je bil namreč oče Davidov. — In glejte: Naš Odrešenik je res tudi to storil. On je prišel na svet in je odvzel strah, kterega je greh napravil. On je prišel na svet ko majhno dete; da bi se nič ne bali. — Ko bi bil prišel kot mogočen kralj, spremljan od vojakov in služabnikov, se bi bilo treba bati; tako pa je prišel ljubeznjivo in krotko, da se tudi pastirci niso ustrašili. Zato pravi opat Guerik: Nič se ne boj, če si se tudi zlo pregrešil; to dete nič ne ve od jeze in seditosti, lahko ga potolažiš. — In ali ni to res? Kako nemiren je grešnik, dokler je v grehih; nič se mu ne ljubi, nobenega pravega veselja nimá. Če se pa temu detetu približa, ki v jaslih leži, če od njega po mašnikovi odvezi odpuščenje dobi, kako lahko mu je pri srcu; zopet lahko diha in zgubljeni mir se zopet poverne!

Grešnik, le povej, ali si res srečen v svojih grehih? In če nisi, če te greh straši in skerbi, oh pokliči Jezusa in prosi ga, kakor ga cerkev prosi: O korenina Jesetova — pridi in oprosti me! In če je tvoje zdihovanje, hrepenenje resnično, pridi, obtoži se svojih grehov in po dobljeni odvezi bodeš res oproščen vsega strahu in nepokoja, kterega ti sedaj greh dela!

4. adventni zdihljej se tako-le glasi:

O ključ Davidov, in žezlo hiše Izraelove, ki odpiráš in nobeden ne zapre, ki zapiráš in nobeden ne odpre: pridi in pelji vjetega iz ječe, ki sedi v temi in smertni senci!

Greh je človeka spravil iz paradiža. Greh je paradiž premenil v dolino solz. Kakor hitro je bil prvi greh storjen, je Bog Adama in Evo iz paradiža spodil in angelja z gorečim mečem k vratom postavil, da nista mogla več nazaj. Prijetno življenje je bilo proč, terpljenje se je začelo; veselje je minulo in teklo so solze. — Pač sta se nazaj ozirala v paradiž, pa nazaj več nista mogla! Tako je tudi z nami, ljubi moji!

Oh, pomislimo nazaj, kako smo bili srečni in veseli, ko smo bili še nedolžni. Imeli smo paradiž že na tem svetu. Kdo pa nas je iz tega paradiža spodil? Oh nesrečni greh je to storil. Pač se oziramo nazaj, pa si pomagati sami ne moremo. Kdo nas bo peljal zopet v raj, kdo odklenil njegova vrata! Nihče drug tega ne more storiti, kakor naš Odrešenik. Zato ga cerkev prosi, kliče in zdihuje: O ključ Davidov, pridi in pelji nas iz ječe!

In to je Jezus res storil. Ko je iz naročja nebeškega Očeta izšel, takrat so se vrata nebeška odperla, ki so bila zaperta 4 tisoč let. In ko je po svojem britkem terpljenju zopet nazaj šel v nebesa, jih je s križem odperl in za njim so šli vsi pravični starega testamenta.

Toraj zaupajmo, ljubi moji! Prelepi paradiž, srečna nebesa, ktera nam je greh zaperl, zopet so odperla. Jezus Kristus jih je odperl, ko je iz nebes na zemljo prišel. Če jih on odpre, nihče nam jih več zapreti ne more. Toraj le njega se deržimo, njegovega terpljenja se deležne storimo, in šli bomo za njim v nebesa. — Zato je doli prišel, da nam je nebeska vrata odperl: o kakošna sreča za nas! Hitimo k jaslim, tam leži dete iz rodu Davidovega — on je ključ Davidov, ki nam bo odperl nebeska vrata. S svojim včlovečenjem, terpljenjem in smertjo nam jih je odperl, in nihče jih zapreti ne more, če si jih ne bomo sami z grehom zaperli.

Sklep.

Pa samo klicati in zdihovati ni dovolj. Moramo tudi kaj k temu storiti. Ko bi kdo zvezan bil, pa bi se branil, da bi ga kdo odvezal, nikdar bi rešen ne bil. — Ljubi moji, greh nas je oslepil, nam je oči zavezal, da ne vidimo brezna, v kterega gremo, da ne hodimo po pravi poti. Oh kličimo vendar in zdihujmo ta adventni čas s cerkvijo, rekoč: O modrost pridi in uči nas pot modrosti! In če le hočemo, naša želja se bo spolnila, tukaj v cerkvi na božjem mestu jo bomo slišali iz mašnikovih ust. Glejte že v listu za prvo adventno nedeljo nas sv. Pavelj uči, v čem obstoji prava modrost: „Ne v požrešnosti in pijanosti, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v kregu in nevoščljivosti, ampak oblecimo, posnemajmo Jezusa Kristusa,“ ki je pravo modrost na svet prinesel in nas že v jaslih učil zatajevanja, ponižnosti, pokorščine.

Greh nas je pa tudi vklenil v težke verige hudobnih navad, da komaj sopemo in si pomagati ne moremo. Mislili smo, da bomo v grešnem veselju svojo srečo našli, smo se pa v take težave zapletli, da se skor ganiti ne moremo. Oh, kličimo k Bogu za pomoč posebno ta adventni čas in recimo: „O Adonai. — O Gospod pridi in reši nas! — In Gospod nas bo rešil grešne sužnosti, če le hočemo. — Kakor je kdaj Mojzesa Izraelcem poslal, da jih je rešil iz Egiptovske sužnosti: tako je sedaj duhovne postavil, da grešnike odvezujejo grehov. Če je tedaj ta tvoj adventni zdihljaj, o grešnik resničen, če bi bil res rad rešen svojih grehov — glej, tukaj je goreči germ: Devica Marija! pridi k njej, časti jo pri zornih mešah in ona ti bo sprosila usmiljenje od Jezusa! Glej, tukaj je drugi Mojzes, ki te bo izpeljal iz tvoje grešne sužnosti, ki bo udaril na rudeče morje z močno roko, to se pravi, ki ti bo odvezo dodelil v božjem imenu, da boš srečno prišel skozi rudeče morje in divjo

puščavo v obljubljeni deželo. Oh prosimo Jezusa, da nam odpusti grehe, katere smo dozdej storili; sklenimo se ž Njim v vrednem sv. obhajilu; primimo za njegov križ in deržimo se ga terdno. Jezusov križ — on je ključ, ki nam bo enkrat gotovo odperl nebeska vrata. Amen.

Pridiga za IV. adventno nedeljo.

(Poslednji štiri adventni zdihljeji; gov. J. A.)

Vi oblaki ga rosíte
Ali zemlja naj ga da;
Ve nebesa ga pošljíte
Skor Zveličarja sveta!

Tako moli in zdihuje cerkev v Adventu.

V v o d.

Sv. Janez Kerstnik je ljudi na prvi prihod Kristusov pripravljaj. Jaz sem glas vpijočega v puščavi: pripravite pot Gospodu, tako je klical in opominjal, da bi se bili ljudje spreobrnili in spokorili, da bi tako vredni postali Zveličarja sprejeti in njegovega kraljestva vredni postati.

Kakor kedaj Janez Kerstnik, tako še sedaj mi duhovni pripravljamo verne kristjane posebno v adventnem času na prihod Gospodov, na Božične praznike, na rojstvo Kristusovo, ko kličemo in opominjamo: Pripravite pot Gospodu! — Kdor pa nima želj in hrepenenja po Odrešeniku, tak tudi ne skerbi, da bi mu pot pripravil v svoje serce. Da želje in hrepenenje po Odrešeniku v Vas obudim, pravil sem, kako sv. cerkev po njem kliče in zdihuje, da bi tudi mi ž njo vred klicali in zdihovali. Že prvi dan sv. adventa in potem vsaki dan cerkev zdihuje: „Vi oblaki ga rosíte itd. Od danes naprej — ko se začne zadnji teden — pa vsaki dan cerkev še poseben zdihljej k Bogu pošlje, da bi nam že skoraj Odrešenika poslal. — Že sem Vam 4 teh zdihljejev povedal in razložil. Danes pa poslušajte, kako se glasijo poslednji štiri zdihljeji in kaj pomenjajo.

Razlaga.

5. adventni zdihljej se glasi:

„O jutranja Danica, tsvit večne luči in solnce pravice: pridi in razsvetli njega, ki sedi v tami in v smertni sencil!“

Greh je prinesel človeku slepoto, greh ga je storil slepega. — Ko je Adam grešil, bil je njegov um otemnjen; Adam je postal na duši nekakošno slep. Adam in Eva sta se šla skrivat med drevje paradiža; skriti sta se hotla njemu, ki vse vidi. Ali ni to slepota in neumnost? — In glejte! to greh še sedaj dela. Kdor se enkrat grehu vda, postane na duši slep. Kar vsak pameten vidi, tega grešnik videti noče. Slep človek, če nima vodnika, bo stopil v največo lužo, ktere se vsak drug ogne; slep človek bo šel naravnost na kraj brezna in bo tudi va-nj padel, če ga kdo ob času še nazaj ne potegne. Ravno tako ravna tudi grešni človek, kterega je greh oslepil. V največo lužo pregrehe se poda; kar je vsacega sram, tacega človeka ni več sram. — Dasiravno ve, da iz grešnega življenja ne more biti dobrega konca, dasiravno ve in pri drugih vidi, kam greh človeka pripelje, v kakošne nadloge ga pripravi, na vse nič ne porajta, kar naprej leti v svojo nesrečo, v svoje pogubljenje. — Zato cerkveni učenci primerjajo grešni človeški rod tistemu, ki je bil od rojstva slep. Zakaj od rojstva slepemu? Zato ker je človeški rod po prvem človeku oslepel, ki je prepovedani sad jedel. Zavoljo slepega Adama je oslepljen ves človeški rod. In kakor je na očeh slepi človek neznano nesrečen, tako in še bolj je na duši slepi nesrečen. — Gorje človeku, ki je na duši slep — v pogubljenje bo zašel, če ga ob pravem času dobra roka od brezna ne potegne, če mu dober prijatelj še ob času ne posveti in na pravo pot ne pripelje.

Kdo pa bo v grehah oslepljenega človeka razsvetlil? kdo mu bo pomagal iz teme in smertne sence? To, ljubi moji, le Bog zamore. Zato kat. cerkev moli in zdihuje v adventu: O solnce pravice, pridi in razsvetli njega, ki sedi v temi in smertni senci! In res, ta Odrešenik je tudi prišel na svet, da bi razsvetlil vsacega človeka. Iz Marije Device je prišla jutranja Danica, in ta zvezda je razsvetlila noč in temo in napočilo je večno jutro. Po noči je prišel na zemljo, da je noč pregnal, ki je ležala na našem umu. V Betlehemu se je pokazala večna luč — svit nebeške luči v človeški podobi in iz Betlehema so šli njeni žarki po vsem svetu. Noben tudi najdaljši otok se tej luči odtegniti ni mogel. Prava luč je posvetila iz Betlehema, ki razsvetljuje vsacega človeka. Kar je bilo popred najbolj modrim in učenim skrito, zdaj vsaki, tudi najbolj priprosti človek ve. — To luč nam je prižgal Jezus Kristus, in blagor mu, kdor za njim hodi. On sam pravi: Kdor hodi za menoj, ne hodi v temi! — Toraj kličimo in zdihujemo, ker nas je greh tako oslepil: O solnce pravice pridi in razsvetli nas! O Gospod, stori da vidim!

6. adventni zdihljaj se glasi:

„O kralj narodov in težko Pričakovani, ti vogelni kamen, ki si iz obeh eno naredil, pridi in reši človeka, kterega si iz persti naredil.“

Greh je prinesel človeku smert. Kteri dan boš jedel od tega sadu, boš smerti umerl! Tako je Bog Adamu zažugal, in ta kaznen se je nad njim tudi spolnila, ki je prvi grešil. Ko je veliko let v mnogih težavah preživel, ko mu je 930 let v marsikterih britkostih preteklo, prišla je za-nj zadnja ura. Kako pač britka mu je morala biti, ker je vedel, da je to največa grenkost ne le samemu sebi, ampak vsem svojim otrokom, vsemu človeškemu rodu navlekel. Staro sporočilo pripoveduje, da je bil Adam v znožju tistega griča pokopan, na katerem je 4 tisoč let poznej Jagnje Božje svojo kri prelilo za grehe celega sveta.

To, kar je Adama zadelo, tudi nas čaka, zakaj zavoljo njega in njegovega greha je ves človeški rod smerti zapadel. — Glejte, kaj nam je greh prinesel. So marsiktere težave na svetu, pa večje ni, kakor je smert. So marsiktere britke ure na svetu, pa britkejšje ure ni, kakor je zadnja ura. Zavoljo greha je postavljeno človeku enkrat umreti. Smert bi ne imela oblasti do nas, ko bi greha ne bilo. Tako pa gospodari že od paradiža sem čez ves človeški rod; njej se nihče odtegniti in ubraniti ne more. Njena merzla roka vsacega doseže; njena ojstra kosa vsacega poseče. Nobena gora jej ni previsoka, nobena dolina ne preozka, nobena palača preimenitna, nobena kočja preborna, da bi ona blizo ne mogla. Smert ne porajta na jok žalostne žene, ne porajta solz zapuščenih otrok, vse se jej mora vdati. To je plačilo za greh!

Kdo pa nas more smerti rešiti? Kdo nam more smertne težave polajšati? Nihče drugi, kakor Bog, naš Odrešenik. Zato cerkev kliče in zdihuje v adventu: O kralj ljudstev, pridi in reši človeka, ki si ga iz persti naredil! In glejte, ta kralj je prišel iz nebes, da bi smert premagal, ktere nihče drugi premagati ni mogel. „Ker je sklenil našemu mesu neumerjočnost pridobiti, oblekel se je sam z našim mesom, pravi sv. Bazilij, On, ki je življenje, je umerjoče oblačilo oklekel, da bi nam neumerjočnost pridobil.“ Da bi smert premagal, zato je Odrešenik prišel, in je človeško naturo, človeško meso na se vzel. Na lesu sv. križa je sam britko smert terpel in jej je tako njeno želo odvezl. Da bi nam smertno britkost polajšal, zato je sam kelih terpljenja do zadnje kapljice izpil. Zato se imenuje vogeljni kamen, ker so se vse smertne puščice na njegovem životu razkljale, in na koncu dni bo popolnoma smert odpravil, on, ki je sam od smerti ustal in ki bo enkrat vse speče od smerti zbudil.

In naš Kralj in Odrešenik je tudi smert premagal. Toraj ne žalujmo, če nam smert ktereга vzame, tam nam ga bo Jezus nazaj dal. Tudi sami se smerti ne bojmo preveč, zaupajmo v njega, ki je smert premagal. Smert ima le nekoliko časa oblast čez nas. Na koncu dni nas bo Jezus izbudil iz smertnega spanja in poklical v večno življenje, kjer smerti ne bo več!

7. adventni zdihljej se glasi :

„O Emanuel, naš Kralj in Postavodajavec, Pričakovanje in Odrešenje nevernikov, pridi in zve-
ličaj nas Gospod, naš Bog!

Greh je človeka zapeljal v malikovanje. Z grehom se je človek zgubil od pravega Boga in se je obrnil k malikom. Vsa ljudstva starega sveta, razun Judovskega, so bila zapletena v gerdo malikovanje. — Molili so solnce, luno in zvezde, delali so si iz lesa, kamnja in srebra izmišljene bogove, poklekovali so pred tistimi podobami, ktere so sami naredili; clo ljudi in živali, vole, kače in mačke so po božje častili, njim na čast tempeljne zidali in darove opravljali. — Od kod pač ta slepota? kako so mogli tako neumni biti, bote vprašali? To se nam nič čudno ne bo zdelo, če pomislimo, kaj greh zna, kaj greh naredi! — Kedar človek greh stori, se ga nekakošen strah polasti, kterega se odkrižati ne more; vest mu očita in ga grize, boji se Boga, kterega je razžalil. Zatorej grešnik želi, da bi ne bilo Boga ali da bi vsaj tak ne bil, kakoršen je, namreč neskončno svet in pravičen; da bi malo odjenjal, da bi včasih tudi greh pregledal. — Grešniku je Bog najbolj na potu. — Zatoraj so v starih časih kmalo zabredli v malikovanje, ker so potem ložej grešili, učenika pa ni bilo, da bi jih o pravem Bogu podučil, ker je Bogle Izraelcem pošiljal preroke. Ker so bili vsakoršnim hudobijam vdani, izmislili so si take bogove, ki so sami pregrešno živeli. — Imeli so pijanci svojega boga (Baha), nečistniki svojo boginjo (Venero, Astarto); goljufi svojega boga, itd. Vsako opravilo, vsak stan, vsako delo, pošteno in nepošteno je imelo svojega boga in boginjo. Imeli so takih bogov na stote in tisoče. Pa so jih tudi tako častili. Kdor se je bolj vpijanil, tisti je bolj Baha počastil; kdor je bil hujši nečistnik, bolj se je boginji nečistosti prikupil; v tempeljnu Venero so najhujše nečistosti uganjali. — Malik Moloh je bil votel in iz brona. — Znotraj so hudo zažgali in potlej so mu v razbeljeno naročje majhne otročiče iz zibel pokladali. Tako so ljudstva uganjala hudobije in grehe, ktere je groza in strah poslušati. In to zavoljo tega, ker so se zgubili od pravega Boga in nagnjusne malike častili.

In dandanešnje, ali ni več malikovalcev? Oh, ljubi moji, vsak grešnik je nekakošen malikovalec. Da bi ložej grešil, pravi ali vsaj v sercu misli, da ni Boga. — S tem si vest lajša in gladi za en čas. In ker se tak človek od Boga proč oberne, gre in si naredi Boga po svojih željah, po svojem okusu; postavi malika v svoje serce in potlej njemu služi in streže. — Tako ima eden denar za malika, temu daruje svoje poštenje, svoje zdravje, svoje življenje, — da je le denar, potem je vse dobro. — Drugi ima nečisto boginjo v svojem sercu, in nečistega malika časti v podobi kakošne vlačuge ali vlačugarja. Vse misli, vse želje, vsi zdihljeji, vsa dela gredó na to, da bi svoje nagnjenje nasitil. Noben dar ni prevelik

nobeno zatajevanje ni tako hudo, da bi ga nečistnik zavoljo nečistosti ne storil. — Tretji ima zopet, kakor piše sv. Pavelj, trebuh za svojega Boga in temu vsa svoja dejanja posveti, itd. Malikovalci pa ne bodo videli nebeškega kraljestva. Malikovalci niso srečni. In kdo jim bo pomagal iz te strašne zmote? Oh, kdo drugi, kakor naš Bog in Zveličar.

Zatoraj cerkev kliče zdaj v adventu: „O Emanuel! pridi in zveličaj me! pelji nas zopet bližej k Bogu, ki smo se od njega k stvarjem in malikom obrnili. Stori nas blizo, ki smo bili daleč! — In glejte, on je to storil, in še stori. — Jezus Kristus je deli prišel in je človek postal, da je zmoto popravil, ki se je v človeški podobnosti častila. Ko je Jezus na svet prišel, bilo je konec malikovanja. Maliki so popadali s svojih sedežev — njih tempeljni so se posuli — in namesto njih so se povsod vzdigovale cerkve pravega Boga, namesto pregrešnih darov se daruje sedaj najčistejši dar. — Ko je še majhno dete v Egipt prišel, pravi staro sporočilo, so popadali maliki na tla in poderli so se ajdovski tempeljni. — To, ljubi moji, naš Odrešenik še sedaj dela. Kamor on pride, morajo maliki odjenjati. Tudi ti, moj kristjan si do sedaj imel morebiti kakošnega malika nečistosti, lakomnosti, pijanosti, krivičnosti, itd., pa zdihoval si po pravem Bogu in si se tudi potrudil, da je k tebi prišel. — Kjer je pa on — pravi Bog, Emanuel, tam ptuji bogovi, maliki ne morejo ostati; toraj upam, bodeš tudi ti, bodemo tudi mi te malike iz svojega serca izpodili, pa samo njemu, pravemu Bogu za naprej služili!

8. adventni zdihljaj se glasi:

„Vi oblaki ga rosite in zemlja naj ga da!“

Greh je prinesel prekletstvo na zemljo. Zavoljo greha je Bog zemljo preklel. Od takrat je pusta, nerodovitna postala. Ternje, osat in plevel obilno rodi. In če bi Bog v svoji milosti ne pošiljal rose in poblevnega dežja, zemlja bi popolnoma se posušila in oterpnila — nič sadu bi prinesiti ne mogla.

Taka pa je tudi z dušo. Tudi duši je prinesel greh prekletstvo. Zavoljo greha je zgubila duša gnado in je tako postala pusta in nerodovitna, da ne more sadu prinašati za večno življenje. — Če bi Bog ne poslal rodovitne rose svoje gnade in poblevnega dežja, duša bi morala popolnoma oterpniti za dobro, za nebesa, za Boga. — Zato so klicali kdaj pobožni starega testamenta, zato kličemo tudi mi posebno sedaj v adventu: „Vi oblaki ga rosite, itd. In tudi ta zdihljaj je Bog uslišal. — Oblaki so se pretergali in na zemljo je prišel On, ki nam rosi svoje gnade. — Kakor se posušena zemlja vsa opomore in zopet lepo zeleni in rodi, če jo krepilna rosa pomoči in rodovitni dež napoji, tako tudi naša duša, ki v smertnem grehu ni mogla nič dobrega storiti za večno življenje, potlej na novo oživi, ko jo rosa gnade božje pomoči — potlej veselo zeleni in cveti in sad nosi za nebesa. — Tako, ljubi moji, bo tudi

z nami. Tudi nas je rosa nebeške gnade ta sv. adventni čas namočila, vse drugače bo zanaprej. — Smo bili do sedaj terdi, mlačni, merzli in pusti za božje reči, bomo zanaprej na novo oživali, veselo in goreče delati za svoje zveličanje; bomo prihiteli, kar je bilo zamujenega in vsaki dan več sadu in dobrih del nabrali za nebesa. To bo storila v naših srcih nebeška rosa, gnada božja, ki je padla te zveličanske dni v nas!

Sklep.

In sedaj sklenem od adventnih zdihljejev. Slišali ste jih; hočem vam jih še enkrat ob kratkem ponoviti. Lahko vidite in spoznate, kako je v teh adventnih zdihljelih resnično, natanko in živo povedano, koliko zlega, koliko nesreče nam greh stori. — Lahko ste se prepričali, da greh nam ne prinese nikoli sreče, ampak le žalost in nesrečo. — Če smo bili pa tako nesrečni, da smo do zdaj v grehih živeli, lejte, naš Jezus, naš Odrešenik in Zveličar nam hoče to težo odzvati, nas hoče te nesreče, časne in večne rešiti. Smo ga s cerkvijo goreče klicali ta advent in ne zastonj. — Pred sv. dnevom nam cerkev že pravi, da smo uslišani: „Danes morate vedeti, da bo Gospod prišel in jutri že bote videli njegovo veličastvo!“ In res, vsak, kdor je iz serca po njem hrepenel in klical, kdor je tudi to svoje storil in se udeležil Jezusovega odrešenja pri sv. zakramentih, ta bo gotovo rešen sužnosti greha, ta bo gotovo videl zveličanje božje, nekoliko že tukaj, popolnoma pa tam. Amen.

Pridiga za sveti božični praznik.

(Kaj nas Jezus v jaslicah uči? Gov. R. N.)

„Pojdimo do Betlehema in poglejmo to reč, ktera se je zgodila, ki nam jo je Gospod na znanje dal“ Luk. 2, 15.

V v o d.

„Pojdimo do Betlehema, in poglejmo to reč, ktera se je zgodila, ki nam jo je Gospod na znanje dal.“ Tako so rekli pobožni pastirci eden drugemu, ko so zvedeli po angelju veselo oznanilo, da jim je rojen Zveličar sveta v bornem Betlehenskem hlevcu. „Pojdimo do Betlehema v duhu tudi mi, in poglejmo to reč, ktera se je zgodila“ vam rečem danes, in vas seboj pokličem v daljni Betlehem. Kaj pa bomo v Betlehemu? Koga bomo tam našli?

Našli bomo dete le tolikanj ponižno, dete čisto nedolžno, dete vse revno in ubožno. K ljubeznivemu temu detetu pojdemo se učiti! Dasiravno je še vse nezmožno in še ne more govoriti, vendar nam molče najlepše nauke daje. Kaj nas pa ljubi Jezus uči? Uči nas, biti 1. ponižni, 2. nas uči varovati nedolžnost, in 3. nas uči poterpežljivosti v revščini: kar vam bom danes nekoliko natančniši razkazal; pripravite se!

Razlaga.

1. „Čudim se vsemogočnosti v jaslicah,“ pravi sv. Ciprijan premišljeva je rojstvo našega Zveličarja. In ne čudi se zastoj ta sv. škof! Le pogledjte! vsemogočni Bog, ki je nebo in zemljo iz nič stvaril, v malih jaslicah leži! Povsod pričujoči, nezmerni Bog, ki ga ves svet ne obsega, v revnem, majhnem hlevu prebiva! Večni Bog, ki nima ne začetka ne konca, na zemlji leži v borne plenice povit! Kdo bi se po tem takem ne čudil toliki ponižnosti? Ne čudil Zveličarju, ki je zapustil nebeško veličastvo in poniža se na revno zemljo, ki jo po pravici imenujemo solzno dolino.

In zakaj je prišel Zveličar tolikanj ponižen na zemljo? Učeni Hugo (de s. Vict.) pravi: „Ko je napuh kraljeval, prišel je ponižni, da zatre s svojo ponižnostjo ošabnost sveta.“ Zveličar je tedaj ponižen prišel na svet, da bi nas ozdravil napuha in nas ponižnosti naučil. Pač prebleženo zdravilo. „Če to zdravilo napuha ne ozdravi, ne vem, ktero bi ga ozdravilo,“ pravi sv. Avguštin.

Tu sem se vstopi, o človek! in pomisli: Bog se je ponižal, in ti bi prevzetoval! Bog je človek postal, in ti bi se nad druge ljudi povzdigoval! Bog zapusti nebeško veličastvo, pride ves ponižen na svet in ti bi gledal le po posvetni časti in visokosti! Bog zapusti nebeško bogastvo, in pride reven na revno zemljo! in ti bi druge zaničeval, ker več dnarja in obilniše premoženje imaš! Bog zapusti nebeško lepoto, in se ogerne z revno človeško natoro, in ti bi hotel zavoljo svoje telesne lepote pred drugimi obveljevati, in se ž njo ponašati in bahati! — Oh le pomisli, kako ostudna je ošabnost pred božjim obličjem in kako ljuba mu je ponižnost: „Dva človeka sta šla v tempelj moliti,“ pripoveduje Jezus (Luk. 18, 9—14.) eden farizej in eden colnar. Farizej je stal, in je sam pri sebi to molil: Bog! zahvalim te, da nisem kakor drugi ljudje, razbojniki, krivičniki, prešestniki ali tudi kakor ta colnar. Postim se dvakrat v tednu; dajem desetino od vsega, kar imam. In colnar je od dalječ stal, in še oči ni se upal proti nebu vzdigniti, temuč je terkal na svoje persi rekoč: Bog! bodi milostljiv meni grešniku! Vam povem, ta je šel opravičen v svojo hišo, uni pa ne; ker vsak, kateri se povišuje, bo ponižan; kdor se pa ponižuje, bo povišan.“ To si k sercu vzemi, o kristjan! in nikar ne pozabi, kar te še na dalje usmiljeni Jezus uči, ki ves ponižen v jaslicah leži. Pravi ti:

„Resnično vam povem, ako se ne spreobernete, in niste, kakor otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo. Kdorkoli se tedaj poniža, kakor otrok, ta je večji v nebeškem kraljestvu.“ (Mat. 18, 3, 4.)

2. Od ponižnega obernimo se k nedolžnemu Jezusu. Kdo bi pač nedolžnega otročička ne bil vesel? „Otrok se ne more jeziti, pravi sv. Ambrož, „ne zna goljufovati, maščevati se ni v stanu; tistim ki ga oropajo, ne vstavlja se; tistim, ki ga bijejo, ne brani se“. In če se že kaknega drugega nedolžnega otročička zveselimo in ga radi imamo, koliko rajši bomo še le nedolžnega Jezusa imeli, ktere ga so bili pastirci veseli in so mu angelji na nebu pesem peli! Le prav živo si ga pred oči postavimo, ki je v plenicah povit, in v jasicah leži.

Če je pa nedolžnost otročja že nam tolikanj ljuba in draga, kolikanj bolj vseč in dopadljiva bo še le Bogu, ki je neskončno svet in le dobro ljubi, hudo pa sovraži. Portugaljske zgodovinske bukve pripovedujejo od vojvoda Albukverkija to le prigodbo. Znašel se je vojvoda nekega dne na morju, ko ravno huda nevihta navstane. Grozovito je bučal vihar, neznano je morje šumelo, in valove metalo, da so od vseh strani ladijo zalivali. Le tolika sila je, da se jambor šibi, vesla lomijo in dile pokajo in hruščé. Vesljarjem upade serce, in vsi, ki so na ladiji bili, tarnajo in za pomoč kričé. Da bi ladijo zljajšali, veliko in to tudi dragih reči v morje pomečejo; pa vse nič ne pomaga. Valovi se le bujši vzdigujejo, penijo in krešejo. Ladijo spopadajo, in jo zdaj za goro visoko kviško zalobutajo, zdaj spet seboj potegnejo doli v nezmerno vodeno globino. Vsi so že mislili, da je po njih, in so se v gorečih molitvah Bogu izročevali. Pa tudi molitev nevihte ne ukroti. Bilo je, kakor bi bila nebesa zaperta, slepa in gluha za vse prošnje. V toliki stiski zagleda vojvoda nedolžno dete, ki je v nekem kotičku jokalo. In glej! naenkrat mu lepa misel v glavo šine. Z obednema rokama prime otročička, stopi ž njim na poveršje, ga vzdigne proti nebu, in prosi Boga usmiljenja zavoljo nedolžnosti tega otročička. In glej čudo! Bog jih se usmili; zapove morju in vetrovom, in valovje se vkpoji, morje vleže, in ladija je oteta z vsemi, ki so bili v njej. — Vidite, kako Bog nedolžnost obraja in ljubi. O da bi si bili pač ljubo nedolžnost še vsi ovarovali in ohranili! Toda oh, koliko jih je, ki so zgubili že ljubo otročjo nedolžnost! Koliko je napuhnjencev, lakomnikov, nečistnikov, nevoščljivcev, pijancev, togotnežev in lenuhov, ki si nazaj želé ljuba leta otročje nedolžnosti, pa zastonj. „Ura zamujena, nedolžnost zgubljena, se ne poverne nobena.“ Takim pač drugega sveta ne vem, kakor tistega, ki ga sv. Peter daje rekoč: „Odložite vso hudobijo in vse zvijače . . . in kakor ravno rojeni otroci brez zvijač mleko poželite, da po njem rasete v zveličanju.“ (Petr. 1, 2)

3. Obernimo oči zdaj še na revnega Jezusa. Bolj reven in ubožen pač ne more biti! Sv. Ciprijan pravi: „Stanovanje ima v

hlevu, mati je na slami, sin v jasliah.“ Najrevnišega težaka žena ima obilnišo postrežbo, kedar dete povije, kakor jo je imela Marija o Jezusovem rojstvu! Najbolj sirotnemu otroku napravi se prijazniše ležišče, kedar na svet pride, kakor pa ga je Jezus imel v svojem rojstvu!

In zakaj je Jezus le tolikanj reven prišel na svet?

Prišel je ves reven, nam pokazat, da nas ne misli s časnimi temuč z večnimi darimi oblagodarovati. Prišel je ves reven, nas spodbudovat, da naj kakor on tudi mi svojega serca nikakor ne navezujemo na posvetne reči, ampak naj iščemo nebeških darov. Bogastvo je nevarna reč. Vse ložej se revež zveliča kot bogatin Ob Justinovem cesarjevanju (krog leta 526.) živel je v Egiptu reven dninar (težak) Eulogij po imeni, ki je kamnje obdeloval, da bi se pošteno preživil. Posvetnega bogastva ni imel, bogat pa je bil na čednostih in dobrih delih. Vsemu svojemu delu vkljub se posti dan na dan, in kar si privaruje pri zmernem svojem življenju, obrača v to, da revne redi, stiskanim na pomoč hiti, potnike sprejemlje in pogostuje. Bogatega bi si ga bil mislil, kdor je gledal njegovo radodarnost. — Imel je, Eulogij prijatla, pobožnega mniha Daniela. Daniel je Eulogija tu in tam obiskoval, in ko vidi, koliko dobrega da stori, mu je iz serca želel obilnega bogastva, da bi zamogel z njim doprinašati še več dobrih del. Kar Daniel želi, tudi se res spolni po prav nepričakovanem potu. Kamnjar najde nekega dne kopaje v zemlji velik zaklad. Pa zaklad ga na enkrat vsega spremeni. Poprej je rad svete reči premišljeval, v božjo hvalo pesmi pel, zdaj mu je le njegovo bogastvo po glavi rojilo. Postal je otožen, čmeren, nezaupljiv, in je pozabil na molitev in na uboge, in clo na Boga. Ubožno in samotno življenje se mu užli; vse druge misli ga nahajajo. Bogastvo mu priložnost ponuja, med svetom se razkazovati, tem bolj, ker je bil precej olikan in bistrih umov. Sèznani se clo z ljudmi viših stanov, in ker se jim je bil priljubil, povzdigne se do stotnika cesarjeve životne straže v Carjemgradu. Zdaj samega sebe nič več ne pozna. Posvetnemu veselju se popolnoma vda. Poprejne lepe čednosti iz serca prepodi, in namesto njih napuh, zapravljiost in druge napake v serce spusti. — Med tem zve njegov stari prijatelj Daniel, kaj se je z Eulogijem zgodilo. Ves žalosten za njim v Carigrad hiti, da bi ga nazaj zavernil iz grešne poti. Ko pride v Eulogijevo bogato hišo, prosi, naj ga pred-nj spusté; toda zastonj. Po sili se tedaj pred Eulogija zmuza, in okolistoječe prosi, naj za en čas odstopijo, ker ima gospodu sporočiti preimenitno reč. Ko sta sama, da se Daniel Eulogiju spoznati. Z gorečo ljubeznijo opominja zdaj Daniel Eulogija na njegovo poprejšno pobožno in sedanje brezbožno življenje in prosi ga, naj zapusti pregreho in se spet Bogu vda. Eulogij pa se zjezi in svojega najboljšega prijatla gerdo iz grada spodi, in zunaj ga še straže sujejo, pahajo in pregerdo imajo. Do kervavega raztepen in ves v solzah se Daniel

od ondod poda, in prosi Boga, naj se zašlega Eulogija usmili, mu bogastvo vzame, ki ga je tolikanj hudo omotilo. — To se tudi res zgodi. Nekaj hudobnežev se je sperlo zoper cesarja. Ž njimi tudi Eulogij potegne. Cesar pa pride prekucuhom na sled, in jih pomori. Le malo jih še o pravem času ubeži; med njimi je tudi Evlogij, ki pa razun življenja ničesar ne vnese. Vzamejo mu bogato hišo, vse premoženje in službo. Srečnega se je Eulogij imel, da se je zamogel v tihem zatiščju svojega poprejšnega rokodelstva spet lotiti. — Nesreča pa, ki ga dohiti, odpre mu oči. Od sveta zapuščenemu se vest obudi. Sam v se gre in k Bogu obrača svoje misli in želje. Zdaj spoznava, kako minljive da so časne reči in kako nevarno da je bogastvo. Iz serca se kesa svojih grehov in ves ponižen prosi Boga odpuščanja in terdno sklene, nikdar več ne potegniti z zapeljivim svetom. In zdajci poverne se spet nekdanja bogaboječnost v njegovo serce, in dobra dela doprinaša kakor poprej spet zdaj. S starim prijatlom Danielom se spet shajata in skupaj Boga hvalita in ga zahvaljujeta za prečudno njegovo usmiljenje. Eulogij zdaj vedno sveto živi, in se za svoje poprejne zmote ojstro pokori. — Koliko je ljudi, ki revni in siromaški pobožno in zadovoljno živé, in gredó večnemu življenju naproti; ko bi pa bili premožni in bogati, gotovo bi se hudobnemu življenju vdali in se pogubili. Marsikteremu že je bilo bogastvo v spodtiklej in v pogubo. Kdor tedaj le po bogastvu hrepeni, le nesrečo si rad priželjuje. Reven in ubožen je toraj Jezus na svet prišel, da odterga nam naše serce od posvetnih dobrot, in nam ga povzdigne iz blata pozemeljskih sladčic, da po Bogu hrepeni in išče nebeških darov.

Nikar tedaj nezmerno ne žaluj v svoji revščini in svojem uboštvu, ljubi kristjan! Boljši ti je revnemu biti in v nebesa priti, kakor pa bogatemu biti in se večno pogubiti! „Ložej gre kamela skoz šivankino uho, kot bogatin v nebesa,“ pravi Jezus.

Sklep.

Vidite! kolikanjlepe nauke nam usmiljeni Jezus iz jaslíc daje. Lepo ga torej ubogajmo, in radi storimo, kar nam veli. Bodimo krotki in ponižni in nikar nikoli ne pozabimo, da smo prah in pepel, ki se nima za kaj prevzetovati. Revščino in pomanjkanje in druge nadloge in težave voljno prenašajmo in vdani v božjo voljo preterpimo. Pred vsem drugim pa ohranimo si čisto in nedolžno serce; ker „blagor jim, ki so čistega serca, Boga bodo gledali!“ Amen.

Nauki za slovensk misijon;

(pa se dajo porabiti tudi pri drugih priložnostih.) Spisal in gov. J. F. Kafol.)

X. Poduk. Zadostenje.

„Donašajte vreden sad pokore.“ — Tako je govoril sveti Janez kerstnik grešnikom v puščavi. Mat. III. 8.

(Dalje.)

3. Da je zadostenje za greh potrebno, prepričamo se iz cerkvenih zborov, v katerih se je vselej spovednikom zaukazovalo grešnikom pokoro nakladati. Omenjam Tridentinskega. Ondi se čita sledeče: „Gospodovi mašniki imajo, kolikor jim pobožni duh in modrost svetuje, spovedencem — po različnosti grehov in po zmožnosti spokornikov — dušnikoristne in primerjene zadostila nakladati“. — Kakor v Tridentinskem, je sveta katoliška cerkev že poprej v mnogo družih zborih spovednikom zapovedovala, grešnikom pri spovedi pokoro nalagati; da! v raznih nekdanjih božjih vežah se je celo pokorišče to je: odločeno mesto za spokornike imelo, kjer so grešniki po 2, 3, 4, 5, ali 7 tednov, kakor je bila njih pregreha, pokoro delali. Se ve da tukaj ne govorim od čveterih stopinj pokore, kakor so bili: stopinja jokajočih v lopi pred cerkvijo, stopinja poslušajočih v cerkvi za vrati, stopinja klečečih v sredi cerkve, in pa stopinja stoječih v cerkvi, ker ta je bila očitna pokora za očitne grehe; samo rečem, iz svetega pisma, iz cerkvenih učenikov in iz cerkvenih zborov se pač vsak lahko prepriča, da zadostenje za grehe je potrebno, in da, kdor se brani naloženo pokoro od spovednika prevzeti, ali pa je noče prav dopolnovati, je močno dvomljivo, ali njegova spoved kaj velja.

a) Marsikdo mi bo ugovarjal rekoč: „Še vselej sem slišal, da, kadar spovednik odvezo deli, Gospod Bog grehe odpusti. Vemo pa, da Gospod Bog odpuščenih grehov nikdar več ne zarajta; po tem takem malo na tem leži, ali pokoro doprinesem ali pa opustim; ni res, da spoved nič ne velja in da ne dobim odpuščenja grehov, če ne dopolnim pokore.“ — Bali prijatelj! V nekdanjih časih je vsak grešnik še le po doprineseni pokori odvezo dobil. Današnje dni pa ti spovednik pokoro naloži, preden te grehov odveža. Se le po tem, ko pokoro prevzameš in jo obljubiš spolniti, odvezo dosežeš. Ako bi se ti naloženi pokori ne podvergel, tudi odveze bi ne dobil. Tvoja volja, pokoro donášati, je bistven del svetega zakramenta, spovednik te je odvezal, ker si mu zaterdil, da ti je volja, naloženo pokoro dopolnovati. — Če ti po spovedi pozabiš, pokoro donášati,

je tvoja spoved veljala, ker še vselej dobro voljo imaš, samo mami te pozabljivost. — Če ti je pri spovedi resnična volja bila, pokoro donesti, po spovedi pa si svojo voljo spremenil in nočeš zadostenja opravljati, je tvoja spoved tudi veljala, toda nov greh imaš, ker ne dopolnuješ, kar si obljubil. — Če ti pa že pri spovedi ni bila resnična volja, se pokori podvreči, ter si med tem, ko ti je spovednik pokoro nakladal, mislil: Naloži mi, kar ti je ljubo, nič ne bom spolnil, nevreden si odvezo dobil, tvoja spoved nič ne velja. Bog ti ni grehov odpustil. — Glej, ta je odgovor na tvoj ugovor. Dobra misel pri prevzetju naložene pokore stori, da je dobra in veljavna tvoja odveza, slaba misel pa odvezo uniči.

b) Drug kdo mi utegne ugovarjati rekši: „Kaj je treba zadostenja; Jezus Kristus je Božji pravici za grehe vseh ljudi zadostil, le v njegovi rešnji Kervi, ali prav za prav v njegovi smerti se nam grehi izbrišejo; po tem takem je naše zadostenje prazno.“ Prijatelj! Denimo, ti močno zbolíš, tako da moraš v postelj se vleči. Pošlješ po zdravnika, ta ti prinese zdravila, ti pové, kako ga imaš vživati, ti ga položi k postelji in odide. Ti imaš zdravilo pred seboj, ga ogleduješ, pa uživati ga nočeš; povej mi, ali ti kaj hasne, boš li mar ozdravel? Nikakor. Glej taka je z Jezusovim zasluženjem. Jezus Kristus je resnično za naše grehe umerl, in do zadnje kaplje je svojo presveto rešnjo Kri prelil, in tako Božjo jezo ukrotil in nebeški pravici za naše hudobije zadostil, „po priserčnem usmiljenji našega Boga, po katerem nas je obiskal, je prišel dajati znanje zveličanja svojemu ljudstvu v odpusčenje njih grehov.“ Luk. 1, 77—78. Pa grešniki, če hočejo odpusčenje grehov doseči, se morajo Jezusovega zasluženja vdeleževati in v njegovi rešnji Kervi si duše spirati. In to se stori, ako zvesto dopolnujemo naloženo pokoro. Naložena pokora je tako rekoč zlata cev, ktero spovednik grešniku v usta vloži, ter mu reče: Na! nastavi jo v Jezusove rane in naserkaj se iz njegove desne strani presvete rešnje Kervi, da ti bo duša spovedanih grehov omita. — Na dalje. Z vsakim smertnim grehom človek dvojnimi kaznim zapade: večnim in časnim. Kedar se greha prav spovemo, odpusti nam nebeški Bog zavoljo svojega Sina večne kazni, mi smo pogubljenja rešeni; pa ostanejo še časne kazni; celo večne kazni se po božjem usmiljenju le v časne kazni spremenijo. Kdo bi ne želel tudi časnih kazni rešen biti? Odpusčenje takih časnih kazni nam nakloni to, da zvesto dopolnujemo naloženo pokoro. Trid. zbor sej 14. zakonilo 12. — Zadujič. Tiste dobre dela, ki jih nam spovednik za pokoro naloži, imajo pred Bogom posebno vrednost, tako da smem reči, z edinim očenašem, ki si ga za pokoro dobil, če ga prav zmoliš, več zaslužiš, to je, si več časnih kazni izbrišeš, kakor pa s celim roženkrancem, katerega iz lastnega nagiba zmoliš. Z majhino milošnjo, z edinim postom, ki ga za naloženo pokoro opravljamo, udeležimo se več milosti božje, kakor pa z obilnimi milošnjami in ojstrimi posti, ki jih po lastni volji oprav-

ljamo; kajti naše dela imajo le toliko vrednosti, kolikor so z Jezusovo kervjo poškrpljene, za pokoro naložene pa so z Jezusovo kervjo popolnoma poškrpljene, torej imajo tudi veliko veliko vrednost. To resnico nam je sveti Janez sporočil v svojem razodenju, kjer je videl veliko trumo tistih, ki so prišli iz velike nadloge, in so oprali svoje oblačila, in jih obelili v kervi Jagnjetovi. Razod. 7. 14. — Vse to nektare pobožne duše dobro zastopijo; zatoorej večkrat spovednike za dolgo pokoro prosijo; one spoznajo, da najbolje je za človeka v vedni pokori živeti.

c) Sveti Avguštin uči, da Gospod Bog z vsakim človekom za voljo njegovih grehov trojno sodbo derži. Perva je sodba polna usmiljenja; ta je pri svetem kerstu, kjer človeku brez vsega njegovega zasluženja in brez pokore vse grehe in vse kazni odpusti ter mu popolno gnado deli in ga postavi dediča večnega kraljestva. Druga je sodba usmiljenja in pravice; to je pri zakramentu svete pokore. Tukaj človeku milost skaže, ker mu grehe odpusti, dolg prizanese, gnado deli, in pekla ga oprosti; pa pokaže mu tudi pravico, ker mu večne kazni le v časne kazni spremeni, in od njega tirja, da se ima pokoriti, in božji pravici zadostovati. Tretja je sodba polna ojstrosti in pravice; ta bo sodnji dan, ko bo grešnikom pokazal, kako da greh hudo sovraži, ter jih bo večno obsodil in v peklenski ogenj pogreznil, kjer bo jok in škripanje z zobmi.

Kristjanje! prvo sodbo je Bog z vami že deržal, drugo sodbo z vami sedaj derži, ko vas vabi goreče se pokoriti, grehov se skesano obtoževati, naloženo pokoro zvesto opravljati in zadostovati razžaljeni pravici nebeški. In jaz vas iz dna serca zaprosim, nikarte temu omanjkovati, da, kadar bo tretja sodba nastopila, vas ne bo ojstrost božjega serda zbegala in večno zaklela. Sadaj „stopite z zaupanjem k sedežu gnade, da usmiljenje dosežete, in milost najdete ob času potrebne pomoči.“ Hebr. 4, 16. Brez pokore noben grešnik v nebesa ne more; kdor se pa pokori, pravico za nebesa dobi — pa le po Jezusu Kristusu, kateri mu je z rešnjo Kervijo — z britko smertjo nebesa kupil.

III. Kako se mora naložena pokora opravljati.

„Ali se pokoriti ali pa večno goreti“, je rekel nekdanj sv. Avguštin. Bolje je pri studentu Jezusove desne strani se v solzah čistiti, kakor pa čistiti se v strašnem ognju Božje ojstre pravice; zatoorej

1. naj grešnik s ponižnim sercem naloženo pokoro prevzame in opravlja.

Kakor sveti Tridentinski zbor spovednikom zaukazuje, pri spovedi grešnikom pokoro nakladati, ravno tako zapoveduje spovedencem, naj naloženo pokoro ponižno prevzamejo in opravljajo. Kdor se brani primerjeno pokoro sprejeti, kaže, da mu ni volja Jezusov križ na ramo zadeti; kaže, da nima skesanega serca; kaže, da pri njem ne gospodari pravi pobožni duh, marveč da je še le suženj mesa. Kdor

se zavoljo pokore nekterih spovednikov ogiblje, od katerih ve, da nekoliko težje pokoro nakladajo, kaže, da je sovražnik svoje duše in prijatelj sveta, da ni služabnik Kristusov. Nekdanji spokorniki so se po 10, 20, 30 let pokorili in sedanji grešniki nočejo po 10, 20, 30 dni pokore delati. Se je li božja pravica spremenila? nikakor le duh spokorenja je opešal, in ker se grešniki na tem svetu ojstro pokoriti nočejo, morajo se pa na unem svetu pokoriti; kajti resnica je izgovorjena: „nič neomadežanega ne pojde v nebeško kraljestvo.“ Djanje ap. 21, 27. — Kdor noče sam sebe kaznovati, zapade Božji pravici. Kolikor bolj človek sam sebi prizanaša, toliko manj mu bo Gospod Bog prizanesel.

2. Naj grešnik pokoro zvesto opravlja, kakor mu je bila naložena. — Ravno tiste dobre dela, ki mu jih je spovednik priporočil, in ravno takó, kakor mu jih je zaukazal, in ravno toliko, kolikor mu jih je naložil, mora grešnik doprinesti. Če mu je ukazal klečé moliti, mora to storiti; če mu je velel v cerkvi moliti, ima to spolniti; če mu je post ob vodi in kruhu naložil, ne sme druge jedi zavživati; če mu je miloščino priporočil, mora je toliko, tistemu, in tamkaj opraviti, kakor je spovednik izgovoril.

Grešnik ne sme nikdar sam naložene pokore spremeniti, tudi ne drugega naprositi, da bi jo za-nj opravljal; zakaj za svoje grehe mora vsak sam kazni prestajati in ravno tisto kazni, ktero mu je Božji namestnik narekal: spremeniti pa mu jo zamore iz pravičnih vzrokov njegov spovednik, ali pa tudi drug spovednik, pa vendar le pri spovedi; kajti spovednik je sodnik in naložena pokora je izgovorjena sodba, izgovorjeno sodbo pa sme prenarediti le, kdor jo je izgovoril ali pa njegov naslednik v službi.

Vsak človek bi imel naloženo pokoro v stanu posvečujoče gnade Božje opravljati; zato ker le v tem srečnem stanu človek z dobrimi deli zaslužen časne kazni zbrisuje in se nebeškega raja vrednega dela: pa če je takó nesrečen bil, spet v smerten greh pasti, preden je naloženo pokoro dopolnil; ne sme je opustiti, ampak kakor zgolj kazni za izpovedane grehe jo mora opravljati, dokler je ne dopolni po spovednikovi naročbi.

Oh! kako srečen bi bil človek, ako bi naloženo pokoro vselej zvesto v gnadi Božji opravljal! On bi si nebeško krono vedno bolj in bolj zlatil in dušo si omival v Jezusovi rešnji Kervi. Pa „prešestniki in prešestnice! ali ne veste, da je prijateljstvo tega sveta sovraštvo do Boga? Kdor koli tedaj hoče biti prijatelj tega sveta, postane božji sovražnik“. Jak. 4, 4. Žalibog! in vi grešniki zvezo z Bogom tergate, in preden naloženo pokoro za svoje nezvestobe doprinesete, že spet v poprejšnjih grehih ležite. Oh hudobija! kdo jo zamore zadosti opisovati, kdo po vrednosti obžalovati?

3. Naj grešnik naloženo pokoro brez odloga o pravem času dopolni. — Spovedniki imajo dolžnost grešniku čas naznaniti, o katerem mora pokoro donesti, in grešnika dolžnost veže, o pravem času zadostenje opravljati. Kdor ne poskerbi o naznanjenem času

pokore dopolniti, — greši. Če ti je ukazano danes križev pot obiskati, moraš danes od štacijona do štacijona iti, in ne do jutre odlašati. — Če ti je za pokoro naloženo vsak dan skozi celi mesec očenaš in češčena si Marija moliti, ti ni dovoljeno, danes za vse dni toliko zmoliti. — Če ti je za prihodnji petek post naložen, svoje dolžnosti ne spolniš, ako se že v sredo postiš. — Če ti je zaukazano beraču ubogajme dati, ne zadostiš svoji dolžnosti, da v cerkvi mi-lošnjo storiš.

Vsakemu spokorniku je svetovati, vsaj nekoliko pokore opravi-ti, preden k obhajilu pristopi, ker se na tako vižo serce nad grehi užali, in človek kaže, da mu je volja se pokoriti, in pa pobožnost do presvetega zakramenta se ložeje v našem oserčju zavname, da z ginjenim duhom k Jezusovi mizi stopimo. Sem že poprej omenil, da v nekdanjih časih je slehern grešnik le po dopolnjeni pokori odvezo dobil in k svetemu obhajilu šel; da tega se nekoliko opomnimo, treba je nekaj pokore pred obhajilom doprinesiti, če je le inogoče. Zatorej tisti spokorniki, ki od spovednice naravnost k Jezusovi mizi gredó, niso hvale vredni.

Nobeden človek se nima sramovati pokoro donašati, ker to je sveto delo; zatorej izgovori, s katerimi se nekteri v spovednicah branijo, postom se podvreči ali pa druge nekoliko očitne pokore prevzeti, nič ne veljajo. Prav bi ne bilo, ako bi ti drugim od tvoje pokore pravil, pa če te drugi pokoriti vidijo, ti ni treba se sramo-vati, marveč dopolnuj goreče naložene dobre dela, da grešnikom iz-gled daješ, naj bi tudi oni spoznali, da brez pokore se v nebesa ne more priti. Posebno kdor je očitno grešil, ima s svojim spokorjenjem dano pohujšanje popravljati.

a) Zraven pokore, ktero nam spovedniki nakladajo, je še druga pokora, namreč tista, ktero sam Bog nam nalaga; kakor so: bolezen, pomanjkanje potrebne hrane, krivo obdolženje, preganjanje, in še druge stiske, zopernosti, križi in težave. Sveti Tridentinski zbor nas podučuje, da take britkosti nam dobro teknejo za dušno zveličanje. „Božja milost, pravi, je tako velika, da k pokorjenju ne služi samo to, kar grešnik po spovednikovem povelju radovoljno težkega stori, ampak tudi časne nadloge, ktere voljno prenaša, mu v zadostenje hasnejo“. Sej. 14. pogl. 9. In resnično: zlato se čedi in čisti v ognju, Gospod Bog svoje prijatelje pa v časnih nadlogah čisti. Smem reči, da to je veselo znamenje izvoljenja, kedar nam sam Bog po-koro naklada. Le s hvaležnim srcem se jej podverzimo in polju-bujmo očetovsko roko, da nas milostljivo poljubi. Posnemajmo sveto Ljuidvino, ki je 38 let na bolni postelji ležala in Boga ponižno hvalila za vse britkosti, ter nikdar ne pozabimo, da, kdor želi delež imeti na Jezusovi nebeški kroni, mora poprej delež imeti v njegovem britkem terpljenji.

b) Zadnjič, zraven pokore, ktero nam spovedniki nakladajo, ali pa sam Bog v zadostenje naših grehov pošilja, imamo si tudi sami

kako pokoro naložiti; in sicer tako-le, da se nekterekrati pripuščenemu veselju vmaknemo, da se nekterekrati namesto v drago raji v hodno ali burno obleko oblečemo, da se v take dela posilimo, ki nam ne dopadajo, da si pri dobrem kosilu kaj pritergamo in najljubšo jed beraču prihranimo, da si kako molitev za čas naložimo, da si za kateri dan molčati zapovemo, da se kak petek prostovoljno postimo, da gremo nekterekrate bolnega sosedu obiskat, mu postrežemo, postelj poravnamo, itd. Take dela, čeravno so same na sebi le majhine, pred Bogom veliko veljajo, ter nam nebeško milost naklonijo. Na smertni postelji nam ne bo treba zdihovati, kakor je nek tajnik francoskega kralja Franca I. pred mnogimi leti zdihoval rekoč: Gorje meni! v svojem življenji sem štiri tavžent bukev papirja v kraljevi službi popisal, in ne vem ali sem četrte ure v svoje zvečljanje obrnil.

Kristjanje! slišali ste, kaj je zakramentno zadostenje za grehe; prepričali ste se, da tako zadostenje je v odpuščenje grehov potrebno; podučeni ste, kako imate naloženo pokoro opravljati! sedaj poskerbite, da bodeite donašali vreden sad pokore.

Sklep.

V verjetnih rokopisih nekega gorečega farnika čitam sledečo posvarivno povestico: — Za Sočo je živel mladenec, kateri od posvetnega duha omamljen, je za dušo malo kaj skerbil. Hodil je vsako leto k spovedi, pa le iz navade, naj bi s svojimi stariši in z duhovnimi pastirji zagadadelj prepira ne imel. V 35. letu pa pade z nekega drevesa in se ves polomi. Pošljejo po spovednika, naj bi umirajočega mladenca s svetimi zakramenti previdil. Duhovnik pride, in prve besede, ktere mu mladenec izusti, so: Gospod! jaz sem pogubljen. Spovednik ga tolaži, ga spominja Božje neskončne milosti, Jezusove rešnje Kervi, priprošnje Marije Device, in zadnjič še doloži: saj nisi tako velik grešnik, saj sem te vsako leto pri spovedi in svetem obhajilu videl. Da! mu odgovori mladenec, k spovedi sem vsako leto hodil, in ravno zato sem pogubljen. Za posvarjenja spovednikov nisem nikdar nič maral in naložene pokore nisem nikoli dopolnoval; odtod moje pogubljenje. Duhovni, ko to sliši, se nekoliko vstraši, in začne z mladenčem veliko spoved opravljati. Pa je nista dokončala, slabosti so bolniku um zmotile, nagloma mu je odvezo podelil, s svetim poslednjim oljem ga pomazilil in božji milosti mu dušo priporočil; za presveto popotnico ni bilo več časa. Mladenec je v hudih bolečinah bledel in strašno škripal z zobmi in med tem dušo izdihnil. Duhovnik je solze polivaje presveto rešnje Telo moral nazaj v cerkev nesti, in ljudje so se med seboj pomenkovali, rekoč: Kakor je živel, tako je umrl. —

Kristjanje! nočemo soditi, v kakošno večnost je ta mladenec prišel, ker ne poznamo vseh skrivnih potov in božjih sklepov, samo

reči smemo, da velika kazen nebeška je ta, če Gospod človeku toliko časa ne dovoli, da bi na smertni postelji presveto rešnje Telo vredno prejel. In morebiti je imenovanega mladenča ta kazen zatorej zadela, ker v svojem življenji naložene pokore zvesto opravljal ni; kajti vemo, da kar človek v življenji zaničuje, tega na smertno uro ne doseže, če tudi po njem želje ima. „Želja grešnikov se uniči,“ je nekdanj prerok David rekel.

Ljubljeni kristjanje! zatorej vas vse zaprosim in zarotim pri zveličanju vaših duš, dopolnite vselej naloženo pokoro, dopolnite jo zvestó, s ponižnim srcem, ravno tako kakor vam spovedniki zaukažejo, dopolnite jo o pravem času in prav z grevanim duhom. Pokorite se vse svoje žive dni, in na smertno uro bo Gospodov angelj k vaši postelji pristopil ter vam rekel: Dvignite se iz spokornega življenja, pojdite v svojo domačijo, kjer vas čaka večna krona, in takrat bodo vaše duše zapustile pozemeljsko pokorišče in se podale v nebeško veselíšče. Amen.

XI. Poduk. Varujte se zopet grešiti.

„Bodi zvest do smerti, in ti bom dal krono življenja.“ Razodenje II, 10.

V v o d.

Kdo zmed vas, ljubljene kristjanje! mi utegne povedati; kdaj sta si dva velika duhovna, katerih eden je bil najsvetejši, drugi pa najhudoobniši, na svetu nasproti stala? To se je samo enkrat na zemlji godilo. — Takrat ko so judovski beriči vjetega Jezusa h Kajfežu peljali in pred njegovo sodnijo postavili. Tukaj je večnemu, najvišjemu duhovnu vesoljnega človeštva — Jezusu, nasproti stal začasni veliki duhovni judovske postave v Kajfeževi osebi. In Kajfež, najhudoobniši veliki duhovni, je sodil Jezusa, najsvetejšega, večnega, najvišjega duhovna, in pa ga je k smerti obsodil. Čudna dogodka! svetost je bila pomandrana, hudoba pa je zaukazovala! nedolžnost je bila k smerti obsojena, in malopridnost bila je zmugovavka in obsojevavka. Zdi se, kakor bi bile nebesa oslabele, in vse poveljništvo peklú dopustile.

Pa vse to se je zavoljo nas godilo. Potrebno je bilo, da je Kristus to terpel, naj bi Izraelj odrešil; potrebno mu je bilo spolniti, kar so preroki od njega napovedovali, da bi tako v svojo čast šel. Jezus, ki je bil pred Kajfom zapljuvan, za uho bit, hudobno psovan in smerti vrednega spoznan, sedi sedaj ob desnici nebeškega Očeta v večnem veličastvu: Kajfež pa, ki ga ni hotel Mesija spo-

znati, in se je kot velik duhoven spolnovavca Mojzesove postave hlinil, leži v večnem peklju, škriplje z zobmi in kervavo plačuje za svojo grešno malopridnost.

Grešniki! na katero stran vam je volja stopiti — na Jezusovo ali na Kajfeževo? Dosedaj ste večidel le na Kajfeževi strani stali in s svojimi grehi Jezusa sramotili, ter k smerti ga obsojevali. Pa, hvala Bogu! ovedeli ste se, Jezusa svojega Rešenika spoznali ter v njegovi rešnji Kervi si dušo oprali. Blagor vam! da ste resnico spoznali, grehu se odpovedali in prestopili k najsvetejšemu višemu duhovnu, v čegar neskončnem zasluženju vam je ves dolg grehov odpuščen in še časne kazni utegnejo vam zbrisane biti. Sedaj tedaj „bodite zvesti do smerti, in vam bo dal krono zveličanja.“ „Glejte nase, da ne zgubite, kar ste pridelali, temuč da polno plačilo prejmete.“ II. Jan. 8. Varujte se zopet grešiti, da spet Kajfeži ne postanete in njemu enaki peklenskim mukam ne zapadete. Stanovitni bodite v Jezusovi službi, ker veste, da med vsemi čednostmi sama stanovitnost nestrohljivo krono prejme, stavo dobi.

Naj bi vas pred zopetnim padcem v greh zavaroval, hočem danes pred čveterimi sovražniki, ki neprenehoma ljudi v greh tlačijo, vas milo svariti in so ti-le:

I. bližnja priložnost;

II. strah pred ljudmi;

III. slaba navada;

IV. zanašanje na zopetno spoved.

Prav zvesto me poslušajte, in obstali bodete, da ti sovražniki so že dosihdob večidel vas v grehe pogrezovali. Začnem v imenu preblazene Marije Device.

Veselje, neizrečeno veliko veselje je v nebesih nad grešnikom, ki se spokori. To nam pové sveto evangelje. Pa tudi žalost, ktera vse nebeščane presune, kedar vidijo spokornika svoje grehe zopet ponavljati, se ne da popisati; kajti velik nesrečnež je vsak človek, ki v smerten greh pade, pa sedemkrat veči nesrečnež je tisti, kdor izpovedane in spokorjene grebe spet ponavlja; njegova hudobija je čezmerna, njegova nezvestoba je strašna, njegova nehvaležnost je peklenska, poslednje takega človeka je sedemkrat hujše kakor je bilo prvo. — Da tako omilovavne nesreče vas zavarujem, svarim vas

I. pred bližnjo priložnostjo.

Priložnost grešiti imenujemo sploh zvnanje okoljščine, ktere človeka v greh vabijo, bodisi po njihovi natorni zapeljivosti ali po slabosti človekovi, ki se v taki priložnosti znajde. Da se človek vsem takim okoliščinam za vselej ogniti ne more, je očitvidno, kajti ta svet bi mu bilo zapustiti; pa bližnjo priložnost, to je, tiste okolj-

ščine, v ktere se je sam prostovoljno zapletel in od katerih ve, da ga v greh tlačijo, ter se jih lahko po volji znebi, mora za vselej brez izgovarjanja zapustiti, ako se hoče zopetnega greha ovarovati. — Kar ta svet stoji, od prve matere Eve skozi vse veke, do sedanje dobe, nas nedvomljive skušnje učé, da bližnja priložnost je še vselej v greh pogrezovala vse tiste ljudi, kateri se jej niso umaknili; ni jih zavarovala ne nedolžnost, ne svetost, ne pobožnost, ne modrost, ne močnoserčnost, ne zaupljiva stanovitnost, ne junaštvo. Sveto pismo je polno takih svarivnih izgledov: bližnja priložnost je nedolžno Evo, pobožnega Davida, modrega Salomona, junaškega Samsona, močno serčnega Petra in stotero družih v greh potlačila. Nesrečni padci teh oseb vam zadosti očitno pravijo, da, ako se v bližnjo priložnost podaste, tudi vi bodete zopet v greh zabrodili; zatoorej so vaši spovedniki, preden so vam odvezo delili, od vas tirjali, da ste jim pred živim Bogom trdno obljubili, take bližnje priložnosti za vselej zapustiti; da pa vam pokažem, kako bližnja priložnost duše večno mori, hočem sledečo dogodbo povedati:

Ko je okrutnik Dioklecijan cesaril, bila sta mladenec Krizanci in deklica Aspazija v Rimu keršanstva zatožena. Bila sta obedva res kristjana, in celo med seboj zaročena, v kratkih dnevih sta bila namenila se poročiti in sveti zakrament zakona prejeti. Pa tirana sta pred sodnika in ta jima druge zbere ne da, kakor veri keršanski se odpovedati ali pa smert storiti. Krizanci in Aspazija se nič ne pomislita, ampak enoglasno se izgovorita, da sta za sveto vero življenje dati pripravljena. Sodnik ju na tezavnico raztegne in hudo mučiti veli; pa Krizanci in Aspazija voljno terpita, eden drugemu serčnost dajeta, še Jezusa hvalita in od nebeške krone se pogovarjata. Vsa razmesarjena sodnik skupej vječi z namenom, drugi dan jih umoriti. Ali kaj — bližnja priložnost jima nebeško diko ukrade. Nečisti duh nju je zapeljal, v ječi sta se eden nad drugim meseno pregrešila. Drugi dan komaj tamničar ječo odpre, že mu naproti vpijeta, da sta se premislila, da malike za prave bogove spoznata, da sta jim darovati voljna. Se zgodi, Kristusa zatajita, gresta iz ječe na svoj dom, pa dušo zgubita.

Glejte kristjani! da resnično je človek senu na bregu podoben, ktereга veter na štiri kraje sveta raznaša; da je podoben slami, ktero ogenj zgrabi. Glejte, kaj bližnja priložnost stori, ona ljudi od Boga odpeljuje, jih v greh topi, jim dušo mori. Zatoorej ti rečem, ljubljeni brate! ako boš zopet tiste tovarše obiskal, v tiste grešne veselice zahajal, k tistim igram se vsedal, kjer se govori od posvetnih, grešnih reči, kjer se nekeršansko opravlja, čast družih černi, preklinja in laže, padel boš še v večje grehe. — Ti rečem, moj prijatelj! ako se boš zopet v kerčmo povračal, kjer si se dosihdob po živinsko opijal; ako boš na plese spet hodil, kjer si dosedaj grešno razsajal, padel boš in še globokeje se v greh pogreznil. — Ti zaterdim, kristjan! ako boš v tiste hiše zahajal, kjer

so se tvojemu poštenju zanjke nastavljal; ako boš še dalje voglaril, kakor dosihdob; ako boš tisto prijaznost naprej deržal, ktera ti je dosedaj obilno nespodobnih misel v sercu budila; ako boš priložnost iskal, tisto osebo na poti srečati ali celo ž njo skrivaj govoriti, od ktere veš, da ti je dosihdob mnogo nečistih želj vzrokovala, oh! ti si pogubljen, vsi tvoji dobri sklepi se bodo uničili, ti se boš v tak grešen prepad pogreznil, da ti ne bo več mogoče ustati. „Kdor se v nevarnost postavlja, bo v nevarnosti konec storil“, je svet in resničen pregovor. In učeniki svete cerkve so določili, da, kdor se v bližnjo priložnost podaja, mu je že ta prederznost v velik greh zarajtati, če tudi družega greha ne stori; ker nihče ne sme svojega zveličanja v nevarnost postavljati; enako je vsem spovednikom katoliške cerkve oestro prepovedano, grešnikom, ki v bližnji priložnosti živé ter je zapustiti nočejo, pri zakramentu pokore odvezo deliti. Inocencij XI. prop. 61. damn.

(Dalje prihodnjič.)

Duhovniške zadeve.

Kerška škofija. Č. g. O. Otmar Gahovec, gimn. vodja v št. Pavlju, je dobil čast duh. škofj. svetovalca. Č. g. Hrobatin Jož. je dobil faro Klopice, Č. g. Gruber Fil. je prestopil iz Sekovske škofije v našo in je postal provizor v Porečah pod st. Urško goro. Č. g. novoposv. Köhne Jož. gre za kaplana v Radle. — Farni konkurs sta napravila čč. gg. kaplana Primožič Val. in Cojer Šim.

Teržaška škofija. Č. g. Podobnik Karol, župnik v Terbižu, gre v pokoj. Č. g. Bukovec Fr. gre za oskerbnika v Terbiž; č. g. Gabrielič Jan. za kaplana v Žmin k sv. Mateju; č. g. Žnidarič Karol za duh. pom. v Gračiče; č. g. Kavalič Jan. za duh. pom. v Černiverh; č. g. Rogač Ant. za kurata v Ketnar; č. g. Zajec Anzelm za duh. pom. v Hrušico; č. g. Plata Val. za duh. pom. v Jelšane. Č. g. Martelanec Jan. Mar. je imenovan župnik v Proseku: na mestu njega pride v Rojan č. g. Miha Jagodec, semkej gre Vončina; v Dolino pride č. g. Mikuš Jož. Umerl je 7. t. m. č. g. Zorman Jož., kurat v Ketnari. R. I. P.!

Goriška nadškofija. Č. g. Dugulin Jan. gre za vikarja v Obloke, č. g. Vuga Mih. za kaplana v Tomin, č. g. Vuga And. pride za vikarja v Ročin; č. g. Čerin Tomaž, za vikarja v Avče; č. g. Leskovec Mart., za vikarja v Ternovo; č. g. Goljevšček Fr. za kapl. v Biljano; č. g. Perini Pav. za kapl. v Joaniz; č. g. Seravalo Jan. za kapl. v Grado; č. g. Jarec Jan. zakapl. v Bovec.

Lavantinska škofija. Č. g. Bratanič Jož., župnik v Vitanji, bo začasno oskerboval kuracijo sv. Lamberta v Skornjih. — Provizorji so postali čč. gg. kaplani: Geršak Vinko pri sv. Jungerti na Pohorju; Černko Jože v Stopercih, in Dovnik Fr. na Zgornji

Polškavi. — Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Košar Jak. v Laporje; Polc Fr. za I. v Šmarje; Škerjanec Fr. za I. na Vransko; Cajnkar Jak. v Poličane; Krušic Jak. za I. v Sevnico; Vizovišek Flor. za I. k Sv. Križu poleg Slatine; Tombah Jož. za I. v Stari terg; Stajnko Jan. v Griže; Purgaj Juri v Žreče; Ribar Ant. na Teharje; Vrabelj Jan. I. v Hoče; Žnidar Mih. k novi cerkvi. Č. g. Zupančič Jak. se poda v Meran za časni pokoj. Umerl je Masten Jož. župnik R. I. P.!

Ljubljanska škofija. Podeljenja in prestave čč. gg.: Virant Jan. je dobil Mehovo; — sem. duhovn.: Borštnar Jož. gre za duh. pom. na Faro pri Kost., Jerše Al. v stari Log, Piskar Jan. v Črmošnjice, Sušnik Jan. v Radeče, Bizjan J. v Selce; vpokojnika Ključevšek Ign. na Jesenice in Pogačnik Jan. v Mirno; Škufca Ljud. v Trebnje; Pekovec Jož. v Škocijan; Verbajs Ant. v Kostanjevico; Boncelj Fr. za I. kapl. v Žireh; Mervec Jan. v št. Jernej za I.; Mavrič J. v št. Jernej; Avguštin Fr. v št. Janž; Jančigar K. v Stari terg pri Poljanah; Veja Maks. v Kranjsko goro; Vindišar Jak. k sv. Križu pri Teržiču; Resnik Jož. I. v Postojno; Alijaž Jak. I. v Teržič; Kralj Mat. v Škofjo Loko, ker je g. Žan djan v pokoj; novomašnik J. Verhovnik J. v Soro; Žagar Fr. iz Košane v Sostro in Cirar Fr. v Naklo.

Vabilo.

Bliža se svojemu koncu leto 1877 in časniki vabijo, naj jim stari naročniki ostanejo zvesti pa še novi tudi pristopijo.

Ravno to dela tudi „Slovenski Prijatelj“, ki bode leta 1878 nastopil 27. leto svojega življenja. Gospoda moja! ostanite mu zvesti tudi prihodnje leto in pristopite še novi v kolo njegovih podpornikov!

Donašal bode 1. pridige za vse nedelje in praznike celega leta, in kolikor bode prostor dopuščal tudi pridige za razne cerkvene slovesnosti, od kakega patrona, za sv. postni čas itd.

2. Šolske katekeze, ktere so se letos za pervence pričeale, se bojo l. 1878 nadaljevale in končale, potem pa začele katekeze za take šolarje, kterim se že katekizem v roke poda, po kterem se morajo iz glave učiti. Te ka-

tekeze bode podajal č. g. Mraz Tomaž, župnik v Vuhretu lavantinske škofije, kateri se je že po letošnjih katekeзах čč. gg. naročnikom gotovo prikupil. Osnovane bodo te katekeze po našem za avstrijsanske šole predpisanem katekizmu. Jezik bo otroškim potrebam primeren, jasen, lahko razumljiv, vselej slovniško pravilen in sveti reči dostojen.

3. Duhovske zadeve od vseh naših slovenskih škofij: Kerške, Ljubljanske, Goriške, Terzaške in Lavantinske.

4. Od družbe sv. Mohora vse oklice in vabila. Imenika tistih dekanij ali župnij, ki so družbeni denar poslali. ne more „Slov. Prijatelj“ donašati. To dela „Besednik“, ki vse denarne pošilavte, kakor so v Celovec došle, lepo po versti in imeni donaša. Naj si toraj tega tudi pogostoma naročajo, da tako rekoč pobotnico za poslani denar dobijo.

Še nekatere prošnje:

1. Povsod se naročnina plačuje popred; naj se toraj tudi meni popred pošlje pred novim letom. Pervi list leta 1878 pošljem vsem sedanjim čč. gg. naročnikom, pa lepo prosim, naj vsak, kdor „Slov. Prijatelj“ leta 1878 ni volje več sprejemati in plačevati, blagovoljno na nadpis zapiše besedico „retour“ in ga pošlje v Celovec nazaj. Tako vsaj vem, koliko iztisov potrebujem.

2. Mislim, da so čč. gg. naročniki po večletni skušnji prepričani, da zastran iztirjevanja naročnine nikomur sile ne delam, da čakam in čakam pri nekterih leta in leta. Veliko naročnine je že po tem takem šlo v zgubo. Zatorej lepo prosim, naj dotitni čč. gg. naročniki svoje dolgove vsaj enkrat poplačajo ali vsaj naznanijo, ali in kdaj jih mislijo poravnati.

3. Vsaka preselitev ktereга koli naročnika naj se mi naznani, da vem napis preurediti, saj ni treba za to beliča plačati ne pri meni, ne na pošti, ako se odpert list pošlje. Jaz nisem dolžen, številke „Slov. Prijatelj“ po dva-trikrat pošiljati, poštino plačevati, cele tečaje tergači in

pomanjkljive narejati. Veliko manj časa in truda bi jaz imel, ako bi čč. gg. naročniki blagovolili v pismu, v katerem mi svojo preselitev naznanjajo, tudi pristaviti in povedati staro poštno postajo, po kateri so dosedaj moj list dobivali.

Lepo prosim, da ostanete „Slov. Prijatlu“ dobri in zvesti prijatliji tudi pod novim vredništvom. Od leta do leta se staramo, moči nas zapuščajo; ne dotegnem in tudi ne morem strezati svojim dolžnostim na vse strani: butara je za stare rame pretežka. Zatorej sem si priskerbel mlado moč, novega vrednika, častitega gospoda, ki se mi novi nalogi sposoben dozdeva na vse strani, ki za izverstnega pridigarja slovi pri Slovencih in Nemcih.

Poslušajte toraj prijazno perve njegove besede, s kterimi se Vam vsem lepo priporočuje.

Vsem prečestitim gg. naročnikom.

Nek prijatelj, ki po svojih spisih in cerkvenih govorih slovi, pisal mi je te-le verstice: „Gledé „Prijatla“ priznavam Einspielerjeve večne zasluge za slovensko cerkveno zgovornost. Imel je s pervega težko nalogo, celino je moral orati. Mnogo smo se iz „Prijatla“ vsi učili, mnogo zaslug si je nabral za dušni blagostan Slovencev in za slovensko homiletiko. Ne bo pa škodovalo, če pride druga roka in mlajša moč, da ne bota vse delo in vsa skerb stala na dveh očeh.“ To se je zgodilo, kakor kaže spredaj stoječe vabilo.

Ker toraj z novim letom prevzamem vredovanje prvih treh Prijatlovih pol, zato vabim čestite gospode dozdejne so-delalce, da blagovolijo s svojimi spisi zdaj mene podpirati, kakor so prej gospoda izdajatelja. Prosim pa tudi one gospode, kteri hranijo lepe in samostalno izdelane govore, da naj pošljejo nektare meni na ogled in porabo.

Pridige bojo večidel popolnoma izdelane, deloma pa tudi le samo osnovane, da po tej okostnici vsak lahko napravi

pridigo za svoj kraj in po svoje. Skerbel bom, da spravim več mnogoverstnost med govore, da se tvarine evangeljskih perikop obdelujejo od več strani. Vzlasti mislim zgodbe svetega pisma gosteji porabiti, kakor se je godilo do zdaj. Mnogo ne morem obljubiti, to pa želim, da bi „Prijatelj“ postal pridigarjem prijazen in vernim dušam koristen.

Nekaj mojih pridig najdejo čč. gg. naročniki v „Slov. Prijatlu“ meseca oktobra, novembra in decembra.

V Celovcu 15. novembra 1877.

Franz Rup,
pridigar pri mestni fari.

Dajem še slednjič na znanje, da imam še precej iztisov obširnih, vlani dokončanih keršanskih nauk. Zvezki, ki jih imam so ti-le in veljajo:

Zvezek od „cerkvenih zapoved“, 21 tiskanih pol, velja 1 gold.

Zvezek od ssv. zakramentov“, 81 tiskanih pol, velja 4 gold.

Zvezek od „blagoslovil“, 22 tiskanih pol, velja 1 gold. 20 kr.

Zvezek od keršanske pravice: „Varuj se hudega“ obsega 42 tiskanih pol, in velja 2 gold.

Zvezek od „Stori dobro“, 81 tiskanih pol, velja 4 gold.

Vsak zvezek je za se popolnoma celota in posebej mehko vezan.

Prosim, da si čč. gg. duhovniki podvizajo kupovati te izverstne keršanske nauke: Ne bode jim žal za denar — gotovo ne! — Tudi imam še precej iztisov od moje knjige, od ktere lahko rečem, da mi še ni v roke prišla taka knjiga v nobenem jeziku. „Jedro“ ali „ves keršanski nauk“

v 70 keršanskih naukih. Ta knjiga je tako-le osnovana: Najprej so drobno tiskani prašanja in odgovori, kakor še nahajajo v Ljubljanskem katekizmu. Potem je kratek „Vvod“, v katerem se stari že znani kerš. nauk kratko ponavlja in novi za ta keršanski nauk odločeni naznanja. Sedaj pride „Razlaga“, ktera donša dokaze iz sv. pisma, cerkvenih učnikov, zgodovine itd. vpleta vmes mične pripovedi, in serčne opomine, naj bi kristjani po teh naukih tudi živeli. Na koncu pride „Sklep.“

V „Jedru ne manjka nobene verske resnice; post. tudi od „Marijinega brezmadežnega spočetja“, „od papeževe nezmotljivosti“ itd. je tam govor.

Iz tega vsakdo lahko sprevidi, da se ta knjiga dokaj lepo poda za kerš. nauke v cerkvi, za nedeljske šole, pa tudi za toliko potrebne in priporočane kateketične pridige. Ako pristaviš nov „Vvod“ iz nedeljskega ali prazniškega evangelija, imaš prav primerno pridigo in lahko v teku cerkvenega leta razlagaš ves nauk sv. katoliške cerkve.

Na Štajerskem je tudi prav pametna in hvalevredna navada, da kak priden deček s fanti, kako pridno dekle z deklicami keršanski nauk ob nedeljah ponavlja in sicer ob mrazu v kaki prostorni izbi, po letu pa v senci na vertu ali travniku. Takim pomagavcem čč. gg. kateketov bi bilo „Jedro“ velika pomoč. In res si je veliko duhovnikov v ta namen to knjigo že kupilo. Slednjič ni je skorej slovenske knjige, ktera bi za šolske darila tako pripravna in spodobna bila kakor „Jedro.“

Torej bodi „Jedro“ vsem duhovnikom, vsem keršanskim učiteljem in staršem, gospodarjem in gospodinjam serčno in goreče priporočeno!

Slednjič imam na prodaj tudi „Kazalo“ za vse zvezke obširnih keršanskih naukov, ktero pride čč. gg. naročnikom gctovo prav po godu. Velja 10 kr.

Slednjič še naznanjam, da vem za gospoda, ki daje vse tečaje „Slov. Prijatla“ od l. 1856 do inkl. 1876, dalje ves obširni keršanski nauk — vse v 27. zvezkih lepo terdo vezano — za **30. gold.** Kdor je volje, naj se pri meni oglasi!

„Slov. Prijatelj“ za l. 1878 velja 4 gold.; naročnina naj se pošilja meni po nakaznicah. Z Bogom!

And. Einspieler,
založnik.

V Celovcu tudi na svitlo hodi

„Kärntner Volksstimme.“

Kakor nekdej „Stimmen aus Innerösterreich“ in „Kärntner Blatt“, ravno tako v tem znanem duhu dela „Kärntner Volksstimme“ katoliško politiko. Katoliška politika pa meri na to, naj se Avstrija postavi na katoliško podlago, naj Avstrija deli enake pravice vsem narodom po znanih besedah: Enaka bremena — enake pravice.

Slovenski bratje! Katoličani smo mi Slovenci bili, smo in bomo; zato raj sezimo si v roko in podpirajmo eden drugega po svoji moči! Naj nas ločijo gore, planine in reke, — v srcu smo ene misli, ene duše, ene ljubezni. Časi so za nas slovenske katoličane, posebno za nas na Koroškem, hudi in žalostni. Slovenci po Štajerskem, Kranjskem, Goriškem in Primorskem ne zapustite nas! „Kärntner Volksstimme“ je edini časnik, ki na slovenski zemlji brani v nemškem jeziku proti nemškemu nasprotnikom predrage svetinje naše. Položite na oltar majke Slovenije nekaj goldinarjev na leto in pomagajte, da mi borivci na nemški meji ne obnemagamo! Lepo prosimo, naj se naroči, komur je Bog dal toliko, da se naročiti zamore! Z Bogom!

„Kärntner Volksstimme“ velja za celo leto po pošti 6 gld., za pol leta 3 gld., in za četert leta 1 gld. 50. kr.